

บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

โดย
นายวิสิทธิ์พล ครอบงำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

โดย
นายวิษณุพล รอบจังหวัด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ROLE OF ADMINISTRATOR AND TEACHER PERFORMANCE IN SCHOOL
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 8

By
MR. Wasitpon ROBCHANGWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
โดย	วชิษฐ์พล รอบจังหวัด
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันธ์ ดร.นพดล เจนอักษร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

59252326 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหาร, การปฏิบัติงานของครู

นาย วชิษฐ์พล รอบจังหวัด: บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 48 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ มินท์ซเบิร์ก (Mintzberg) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

59252326 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : ROLE OF ADMINISTRATOR, TEACHER PERFORMANCE

MR. WASITPON ROBCHANGWAT : ROLE OF ADMINISTRATOR AND TEACHER PERFORMANCE IN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 8
THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SANGAUN INRAK, Ph.D.

The purposes of this research were to determine 1) role of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 8 2) teacher performance in school under the Secondary Educational Service Area Office 8 3) the relationship between role of administrator and teacher performance in school under the Secondary Educational Service Area Office 8. The sample were 48 schools under the Secondary Educational Service Area Office 8. The 2 respondents in each school were; a school administrator and a teacher. There were 96 respondents. The research instrument was a questionnaire about role of administrator based on Mintzberg's concept, and teacher performance in school according to Professional Standards for Teacher based on Secretariat Office of the Teachers' Council of Thailand. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research found that :

1) Role of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole were at high level, as an each aspect was at high level, when ranking by the highest to the lowest arithmetic mean : interpersonal role, informational role and decisional role.

2) Teacher performance in school under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole were at high level, as an aspect was at high and highest level, when ranking by the highest to the lowest arithmetic mean : conducting themselves as a good role model for learners, constructively cooperating with others in educational institution, seeking and using information for development and etc.

3) The relationship between role of administrator and teacher performance in school under the Secondary Educational Service Area Office 8 was found at medium level, at .01 level of statistical significance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพตล เจนอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายทั้งปวงและให้กำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ นายมงคล ชื่นชม ดร. กันยรัตน์ แยมศรีแก้ว ดร. บรรเจิด อุณหนิรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วราสุนันท์ และนางพัชรา นมรักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 และ 9 ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้การทดลองเครื่องมือและให้ข้อมูลสำหรับการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนางสาววนิดา ทิพย์กมลธนกุล เพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 36 และเจ้าหน้าที่ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้าย วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเป็นเพราะการสนับสนุนช่วยเหลือและกำลังใจอันประเสริฐยิ่งจากครอบครัว คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

วสิษฐ์พล รอบจังหวัด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาของการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ข้อคำถามของการวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
บทบาทของผู้บริหาร.....	17
ความหมายของบทบาท	17
ความสำคัญของบทบาท	19
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร	19
การปฏิบัติงานของครู.....	37
ความหมายของการปฏิบัติงานของครู.....	37

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา	39
มาตรฐานการปฏิบัติงาน	40
ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8	44
ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา.....	44
วิสัยทัศน์.....	46
ค่านิยม	47
พันธกิจ	47
เป้าประสงค์.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
งานวิจัยในประเทศ.....	48
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
สรุป.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	57
ระเบียบวิธีวิจัย	58
แผนแบบการวิจัย	58
ประชากร	59
กลุ่มตัวอย่าง	59
ผู้ให้ข้อมูล	59
ตัวแปรที่ศึกษา.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	66
สรุป.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8	72
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.....	79
ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย.....	97
การอภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	109
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	110
รายการอ้างอิง	111
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	116
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่า IOC.....	119
ภาคผนวก ค หนังสือขอทดลองเครื่องมือ และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ	129
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	132
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	137
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	140

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับเขตพื้นที่ เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 กับปีการศึกษา 2559.....	8
ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่ เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 กับปีการศึกษา 2559.....	8
ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ...	45
ตารางที่ 4 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล.....	59
ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
ตารางที่ 6 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม.....	72
ตารางที่ 7 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	73
ตารางที่ 8 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านสารสนเทศ.....	75
ตารางที่ 9 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านการตัดสินใจ.....	77
ตารางที่ 10 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม.....	79
ตารางที่ 11 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ.....	81
ตารางที่ 12 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน.....	82

ตารางที่ 13 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ. 83	
ตารางที่ 14 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้ เกิดผลจริง.....	84
ตารางที่ 15 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ.....	85
ตารางที่ 16 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผล ถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน.....	86
ตารางที่ 17 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ อย่างมีระบบ.....	87
ตารางที่ 18 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	88
ตารางที่ 19 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง สร้างสรรค์.....	89
ตารางที่ 20 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	91
ตารางที่ 21 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	92
ตารางที่ 22 คำมีชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุก สถานการณ์.....	93

ตารางที่ 23 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 95

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ¹

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาคือการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่ด้วยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน²

สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายการศึกษา ดำเนินการบริหารโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา ภายใต้การดูแลจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพที่จะใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้บริการ

¹สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579** (กรุงเทพฯ: พรินทวอนกราฟฟิค, 2560), 1.

²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย, 2554), 8.

ด้านการเรียนการสอนมีคุณภาพ ผู้อำนวยการสถานศึกษามีอำนาจการบริหารอย่างมาก ทั้งอำนาจที่กำหนดไว้ในกฎหมายและได้รับมอบจากผู้มีอำนาจ โดยต้องรับผิดชอบต่อผลการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงาน และการประกันคุณภาพของสถานศึกษาแสดง ผลงาน ความก้าวหน้าในการบริหารโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำสูง มีความรู้ ทักษะและความสามารถในเรื่องงาน เป็นอย่างดี เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ รู้พันธกิจของหน่วยงานอย่างชัดเจน เป็นผู้ที่มีความสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในองค์กรใด ๆ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการดูแลและเตรียมสมาชิกในองค์กรเพื่อทำสิ่งต่าง ๆ ให้แตกต่างออกไป จากเดิม โดยเฉพาะครู ต้องได้รับการพัฒนาทักษะในหน้าที่ให้พร้อมอาชีพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรในท้องถิ่น ในการพัฒนาการศึกษาเป็นผู้นำที่สามารถประสานพลังของครูในโรงเรียนรวมทั้งชุมชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ เป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้³

ดังนั้นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องมีบทบาทคือการทำอะไรให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์สำเร็จได้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับลูกศิษย์เติบโตและพัฒนาเป็นสมาชิกของชุมชน สังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข⁴

³เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ: บัคพอยท์, 2544), 8-9.

⁴ชุดิภาญจน์ รุ่งเรือง, โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ” โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รุ่น 7 ปี การศึกษา 2552 (ม.ป.ท., 2553), 14.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศเพื่อให้สามารถก้าวสู่การแข่งขันในเวทีโลกต้องพัฒนากระบวนการศึกษาของชาติให้มีมาตรฐานทางวิชาการในระดับสากล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีอุดมการณ์และหลักการ ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อคนไทยทั้งปวง ได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง⁵ โดยเป้าหมายทางการศึกษาดังกล่าวจะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับครู เพราะครูคือผู้กำหนดอนาคตของชาติ จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางส่งเสริมครูให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดี มีจิตสำนึกของความเป็นครู เพราะจิตสำนึกของความเป็นครูจะทำให้ครูตระหนักถึงภาระหน้าที่และภารกิจที่ครูจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเต็มกำลัง เต็มสติปัญญา เต็มความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด⁶ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีนั้น ครูต้องมีคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ มีความพึงพอใจในการทำงานและผูกพันกับงาน มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพตลอดจนการสั่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย⁷ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรฐานวิชาชีพครูซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ถือเป็นแนวทางที่สำคัญในการประกอบวิชาชีพครูตลอดจนเป็นมาตรฐานสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูและนอกจากนี้ยังเป็นเครื่องชี้วัดให้ครูพัฒนาการปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ⁸ ดังนั้นครูจึงควรมีการพัฒนาวิชาชีพ

⁵สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาของชาติ** (กรุงเทพฯ: สहाยบ่ล่อกและการพิมพ์, 2548), 1.

⁶สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 -2559)** (กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555), ข.

⁷สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาของชาติ**, 12.

⁸สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548), 1.

ของตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ และเมื่อครูปฏิบัติงานดี ผลที่ตามมาคือ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น⁹ โรงเรียน ก็จะได้รับเกียรติจากผู้ปกครองและสังคม โดยให้ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพ ในการประกอบวิชาชีพของครูในโรงเรียนต่อไป¹⁰

การพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนนั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญคือการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาซึ่งถือเป็นสถาบันหลักของสังคมทางด้านการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ซึ่งการบริหาร กิจการใดที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์ มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพจึงจะทำให้ ธุรกิจต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินการไปด้วยดีและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพราะ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไร้พรมแดน ในด้านการจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไป ตามแนวทางที่พึงประสงค์¹¹

การดำเนินงานในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลสำคัญบุคคลหนึ่ง ที่จะ ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้นำของ บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ความพยายาม ความสามารถทางด้านการบริหาร การศึกษา และการบริหารด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ในการประสานงาน ประสาน ความคิด การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้ร่วมงานให้มีความร่วมมือ ร่วมใจ มีความพึงพอใจและมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะในการปฏิบัติงานทุกอย่าง เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹² และการบริหารงานในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร เลือกใช้บทบาทของผู้บริหารให้เหมาะสม ซึ่งมินท์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวถึงบทบาทที่ผู้บริหาร ต้องปฏิบัติมี 10 ประการซึ่งสามารถจัดรวบรวมได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บทบาทด้านความสัมพันธ์

⁹มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548), 51-58.

¹⁰คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา, 7.

¹¹ธีระ รุณเจริญ, การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด, 2550), 7.

¹²เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547), 30-31.

ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) บทบาทด้านสารสนเทศ(Informational role) และบทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role)¹³

ปัญหาของการวิจัย

ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2560 - 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)¹⁴

จากผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 – 2559 พบว่า ผลด้านการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไปยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยกว่าประเภทสามัญศึกษา ทำให้มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลาง ส่วนแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และยังมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ทำให้มีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและกำลังแรงงานที่มีทักษะ และคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์

¹³Henry Mintzberg, **Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations** (New York: Collier Macmillan, 1989), 15-21.

¹⁴สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**, ง.

ความต้องการกำลังคน เพื่อวางแผนเป้าหมายการจัดการศึกษา ทั้งเพื่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดงาน และการพัฒนากำลังคนเพื่อยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานให้สูงขึ้น ส่วนประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา¹⁵

ในปัจจุบันภาพรวมของระบบการศึกษากิจการศึกษารับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นยังไม่เหมาะสม และขาดความคล่องตัว เนื่องจากระบบการบริหารจัดการศึกษาของไทยยังมุ่งเน้นการบริหารตามกฎ ระเบียบ (Rule Driven) มากกว่าการบริหารเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย (Management Driven) และยังไม่เชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบตามหลักธรรมาภิบาล การแยกบทบาทระหว่างผู้กำกับการศึกษา (Regulator) กับผู้จัดการศึกษา (Provider) เพื่อมิให้เกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ยังไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้การแข่งขันที่เป็นธรรมค่อนข้างน้อย ส่งผลให้เกิดความสูญเปล่าและความไม่มีประสิทธิภาพของระบบการศึกษา ดังจะเห็นได้จากจำนวนสถานศึกษาขนาดเล็กที่เพิ่มมากขึ้นตามโครงสร้างประชากรวัยเรียนที่ลดลง อัตราส่วนนักเรียนต่อครูจำนวน นักเรียนต่อห้องเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การให้บริการการศึกษาที่มีปริมาณเกินกว่าความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งจะป็นปัญหาต่อเนื่องในอนาคต¹⁶

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ

¹⁵Ibid., ง-ฉ.

¹⁶Ibid., 70.

วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รายงานการวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ประสบปัญหาในการจัดการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาบางโรงเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่พึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งครูบางคนขาดประสิทธิภาพในการทำงาน และมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูง โรงเรียนยังมีปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้บุคลากรทุกฝ่ายได้แสดงถึงความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นทั้งนักบริหาร ผู้นำ และผู้ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนควบคู่กันไปด้วย ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะต้องประกอบด้วยความรู้ทักษะ และลักษณะนิสัยของการเป็นผู้บริหาร¹⁷

สภาพปัญหาวิชาชีพครูในปัจจุบัน นับว่ามีความสลับซับซ้อนและรุนแรงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและต่อคุณภาพของผู้เรียน ปัญหาภาระงานที่ขาดสมดุล ปัญหาการขาดความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการใช้เทคโนโลยี ปัญหาการดูแลผู้เรียนที่อยู่ในสภาวะเสี่ยง ไปจนถึงปัญหาหนี้สินครู เป็นตัวอย่างของปัญหาที่ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพของครู¹⁸

ยกตัวอย่างผลที่ได้จากการปฏิบัติงานของครู ด้านการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ในปีการศึกษา 2559 ทางสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ซึ่งผลการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2559 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า มี 3 รายวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาขึ้น ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

¹⁷รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี (กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2553), 100-01.

¹⁸สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 2.

ภาษาอังกฤษ ส่วนในอีก 2 รายวิชานั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ผลการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2559 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า มี 2 รายวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาขึ้น ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ส่วนในอีก 3 รายวิชานั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังรายละเอียดดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับเขตพื้นที่ เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 กับปีการศึกษา 2559

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		
	ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2559	ค่าพัฒนา
ภาษาไทย	43.02	47.54	+4.52
คณิตศาสตร์	33.32	30.54	-2.78
วิทยาศาสตร์	38.06	35.22	-2.84
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	47.01	49.99	+2.98
ภาษาอังกฤษ	30.48	32.01	+1.53

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ราชบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2560), 21.

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่ เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 กับปีการศึกษา 2559

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		
	ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2559	ค่าพัฒนา
ภาษาไทย	49.95	59.25	+3.00
คณิตศาสตร์	26.71	24.73	-1.98
วิทยาศาสตร์	33.33	31.11	-2.22

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ระดับเขตพื้นที่ เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 กับปีการศึกษา 2559 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		
	ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2559	ค่าพัฒนา
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	39.77	35.64	-4.13
ภาษาอังกฤษ	23.63	26.23	+2.60

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2560 (ราชบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2560), 24.

ซึ่งจากผลการทดสอบระดับชาติดังกล่าว ถือว่าเป็นผลการทดสอบที่ยังไม่น่าพอใจ ทาง
สถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในระดับที่สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นการบริหารงาน
วิชาการและปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น¹⁹

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติของครูที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำ
ของบุคลากรในสถานศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครู ทำให้ครูในสถานศึกษาได้
แสดงออกถึงการกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ทำให้เกิดผลต่าง ๆ ตามมา ดังเช่น ผลการทดสอบทาง
การศึกษาที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงาน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และเพื่อให้ทราบ
ข้อเท็จจริงว่าบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา
ปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาให้ดีขึ้น

¹⁹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2560 (ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2560), 20-24.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
2. เพื่อทราบการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับใด
3. บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 หรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการวิจัย และเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง
3. บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จะมีลักษณะเชิงระบบ ซึ่งลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะขององค์กรเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Outputs) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยจะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้ และจะทำงานร่วมกันเป็นวงจร หากส่วนใดส่วนหนึ่งมีปัญหา ก็จะมีผลกระทบให้ส่วนอื่นมีปัญหาไปด้วย โดยธรรมชาติของระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบดำรงคงอยู่ไปได้ นอกจากนี้ระบบยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสร้างผลผลิตกลับคืนมา²⁰ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นกรอบของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาศัยกรอบแนวคิดทางด้านกระบวนการทางการศึกษาระบบบริหารจัดการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการนำปัจจัยหรือทรัพยากรป้อนเข้ากระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตตามต้องการนั้น ตัวป้อนที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จซึ่งมีนักทฤษฎีได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายท่าน อาทิเช่น เบลโล (Berlo) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของบทบาทไว้ดังนี้ 1. บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ (Role Prescriptions) คือ บทบาทที่กำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น จะต้องทำอะไรบ้าง 2. บทบาทที่กระทำจริง (Role Expectations) คือ บทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น ๆ 3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) บทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ ควรกระทำอย่างไร ลินเดอร์สมิตและคณะ (Lindersmith and others) กล่าวว่า บทบาทของคนใดคนหนึ่งจะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ 1. ต้องเป็นแบบหรือลักษณะเฉพาะของตนเอง 2. พฤติกรรมในสถานการณ์ที่กำหนดให้มันจะต้องพอเหมาะกับลักษณะเฉพาะของตน 3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๆ จะเป็นตัวชี้แนวทางในการกระทำที่จะเกิดขึ้น 4. ในการแสดงบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีการประเมินผลด้วยตัวเองและผู้อื่น โคเฮน (Cohen) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ

²⁰Frederick C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration : Concepts and Practices**, 6th ed. (Belmont, CA: Wadsworth, 2012), 20-22.

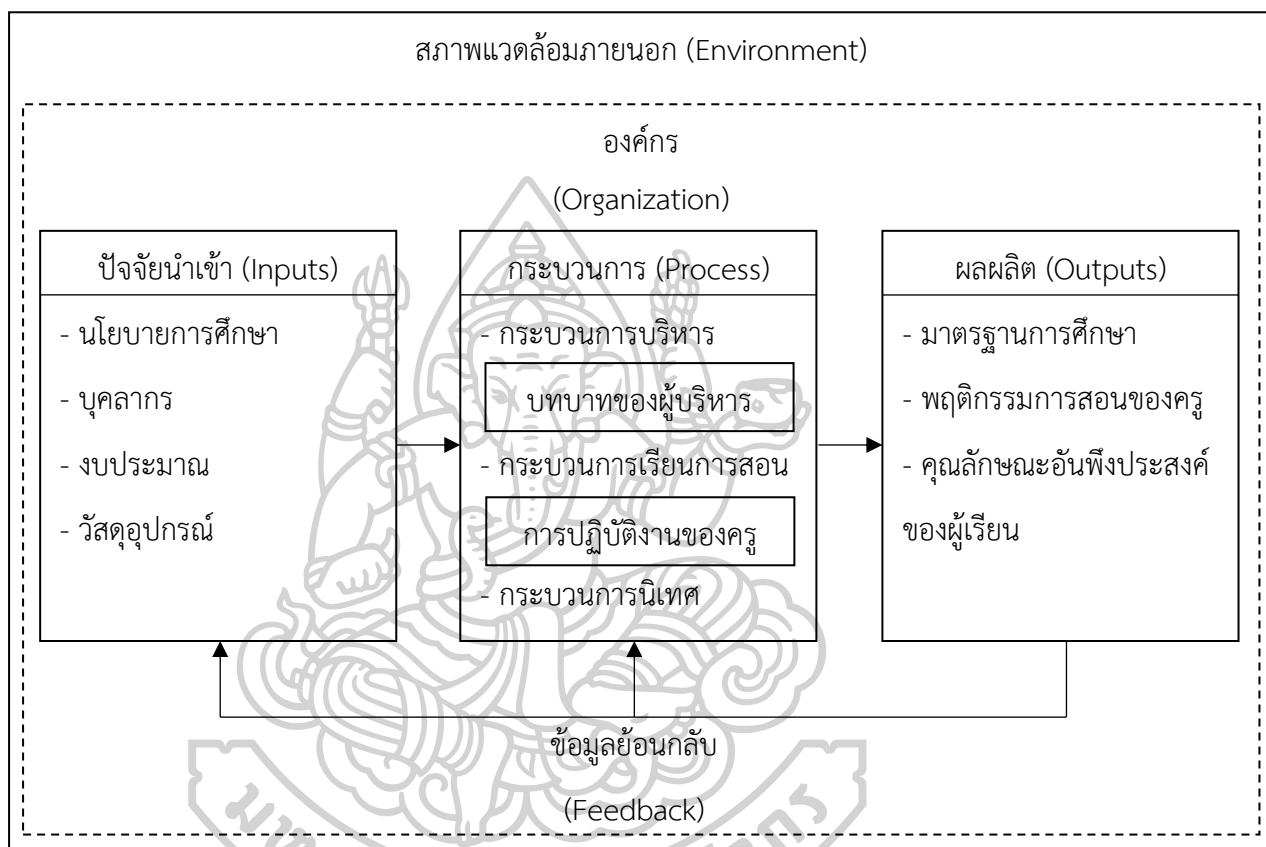
บทบาทไว้ว่า 1. บทบาทที่ถูกกำหนด (Prescribed Role) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ให้ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่ง แม้ว่าบุคคลบางคนจะไม่ได้ประพฤติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่นเราก็ยังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ 2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดง หรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่ง 3. บทบาทที่กระทำจริงเป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพได้กระทำจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือเป็นบทบาทที่ตนเองคาดหวัง หรืออาจเป็นบทบาทตามที่สังคมคาดหวังและตนเองคาดหวังด้วย²¹ ในส่วนของผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) ซึ่งกล่าวถึงบทบาทที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติมี 3 ด้าน ดังนี้ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Role)²²

ในด้านการปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม มาตรฐานวิชาชีพครูซึ่งเป็นหนึ่งในวิชาชีพทางการศึกษาที่เป็นวิชาควบคุมซึ่งประกอบด้วย 1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน โดยจะขอกล่าวเฉพาะมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มี 12 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอมาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

²¹พศิน แดงจวง, **บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ดวงกลมพัลลภฯ, 2554), 55-64.

²²Mintzberg, **Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations**, 15-21.

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา
อย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและ
ใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์²³

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมีโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration : Concepts and Practices**, 6th ed. (Belmont, CA : Wadsworth, 2012), 21.

: Henry Mintzberg, **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: Collier Macmillan, 1989), 15-21.

: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ** (กรุงเทพฯ : พี.เอ. ลีฟวิง, 2558), 42-51.

²³สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ** (กรุงเทพฯ : พี.เอ. ลีฟวิง, 2558), 42-51.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา คือ บทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวถึงบทบาทที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติมี 3 ด้าน ดังนี้ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational role) 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role)²⁴ ส่วนตัวแปรตามที่ศึกษา คือ การปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ใช้ตามหลักของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานมี 12 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์²⁵ โดยแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการศึกษาการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 2

²⁴Mintzberg, Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations, 15-21.

²⁵สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ, 42-51.

บทบาทของผู้บริหาร (X_{tot})	การปฏิบัติงานของครู (Y_{tot})
1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1)
2. บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2)	2. การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2)
3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	3. การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)
	4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4)
	5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5)
	6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)
	7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7)
	8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)
	9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9)
	10. การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y_{10})
	11. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})
	12. การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12})

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Henry Mintzberg, **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: Collier Macmillan, 1989), 15-21.

: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ** (กรุงเทพฯ : พี.เอ. ลีฟวิง, 2558), 42-51.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ได้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารที่ถูกคาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมสำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่การงานที่ตนได้รับมอบหมายให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

การปฏิบัติงานของครู หมายถึง การที่ครูผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพ กระทำการใด ๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างสำเร็จลุล่วง พร้อมทั้งมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานได้กำหนดไว้ 12 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ประกอบด้วย 2 จังหวัด คือ กาญจนบุรีและราชบุรี โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา คือ บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ บทบาทของผู้บริหาร การปฏิบัติงานของครู ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บทบาทของผู้บริหาร

ความหมายของบทบาท

เมื่อบุคคลเกิดมาในสังคม ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมขนาดเล็ก เช่น ครอบครัว ขนาดกลาง เช่น ชุมชน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน หรือสถานประกอบการ หรือสังคมขนาดใหญ่ เช่น ประเทศและโลก ต่างมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องทำ เช่น ในระดับครอบครัวก็ต้องเป็นลูกที่ดีของพ่อ-แม่ เป็นน้อง เป็นพี่ที่ดี หรือเป็น พ่อแม่ปู่ย่าตายายที่ดีตามสภาพและบทบาทหน้าที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้²⁶

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำตามบท, การทำตามบท, โดยปริยายหมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู²⁷

จรัส อติวิทยากรณ์ ได้กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติปฏิบัติ โดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง เช่น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักการภารโรง เป็นต้น²⁸

²⁶จอมพงศ์ มงคลวนิช, การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), 183.

²⁷ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 648-49.

²⁸จรัส อติวิทยากรณ์, หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา (สงขลา: เทม, 2554), 317.

ซูติกาญจน์ รุ่งเรือง ได้กล่าวว่บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียน คือ การทำอย่างไรให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์สำเร็จได้²⁹

มิเชล (Micheal) ได้กล่าวว่บทบาท หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่คนคาดหวังว่าผู้ครองตำแหน่งในกลุ่มหรือในองค์การจะต้องแสดงหรือปฏิบัติ³⁰

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของแต่ละบุคคลในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่ง³¹

กอร์ดัน (Bill Gorton) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางด้านการสอน ผู้รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในองค์การ ผู้ประเมินผล และผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์การ³²

จากความหมายของบทบาทที่นิยามโดยชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงอาจสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ต้องประพฤติปฏิบัติไปตามความเหมาะสม เป็นไปตามความคาดหวังขององค์การหรือสังคม สำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ บุคคลจึงควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่การงานที่ตนได้รับมอบหมายให้เหมาะสม

²⁹ซูติกาญจน์ รุ่งเรือง, **โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนาข้าราชการครูผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ”** โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รุ่น 7 ปีการศึกษา 2552, 14.

³⁰Michael A. Hogg and Graham M. Vaughan, **Social Psychology** (Texas: Argus Communications, 1998), 150.

³¹Carter V. Good, **Dictionary of Education**, 2nd ed. (New York: McGraw Hill book, 1973), 352.

³²Bill Gorton, **School Administration and Supervision** (Dubuque: Wm. C. Brown, 1983), 118.

ความสำคัญของบทบาท

บทบาท เป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดแนวทางให้บุคคลแสดงความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการแสดงพฤติกรรมในสังคม ในแต่ละสถานการณ์การแสดงออกของบุคคลมักต้องเป็นไปตามบทบาทไม่ว่าเขาจะพึงพอใจที่จะแสดงหรือไม่ก็ตาม เช่น บทบาทของหัวหน้าที่ต้องมีการทักทายให้กำลังใจลูกน้อง บทบาทของผู้ปกครองที่ต้องการว่ากล่าวสั่งสอนลูกเมื่อเขาทำผิด บทบาทของพนักงานขายในร้านค้าที่ต้องทักทายลูกค้าด้วยอัธยาศัยที่ดีและพร้อมที่จะให้บริการ ฯลฯ และโดยอันที่จริงแล้ว ในสังคมที่เป็นอยู่เรามักตัดสินบุคคลตามบทบาทของเขา คือ ตัดสินว่าเขาทำหน้าที่ตามบทบาทนั้น ๆ ได้ดีเพียงพอหรือไม่หรือการแสดงบทบาทของเขาเป็นที่พึงพอใจแก่สังคมหรือไม่³³

ทั้งนี้บทบาททำให้เกิดการแบ่งหน้าที่ระหว่างสมาชิก ตามความถนัดและความสามารถทำให้เกิดโครงสร้างหน้าที่ ทำให้สมาชิกในสังคมรู้ถึงฐานะและความรับผิดชอบของตนเอง ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบ สมาชิกในสังคมมีการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ก้าวก่ายคนอื่น และทำให้สมาชิกแต่ละคนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตามสถานภาพและบทบาทนั้น ๆ³⁴

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมที่เป็นทั้งพฤติกรรมของเอกบุคคลและพฤติกรรมโดยรวม พฤติกรรมของเอกบุคคลที่มีต่อสังคมเรียกว่า “บทบาท” ทฤษฎีบทบาทตามมุมมองของนักสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม คือ พฤติกรรมส่วนใหญ่ที่บุคคลแสดงออกทุก ๆ วันนั้นถูกกำหนดโดยสังคม เช่น จากพ่อแม่ ผู้จัดการ หรือครู เป็นต้น บทบาททางสังคมในแต่ละแห่งถูกกำหนดขึ้น ตามสิทธิ หน้าที่ ความคาดหวังและพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับได้ที่บุคคลหนึ่งจะต้องปฏิบัติในสังคมหนึ่ง ๆ (The model is based on the observation that people behave in a predictable way) และว่าพฤติกรรมของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับบริบทในที่ ๆ หนึ่ง หรือสถานภาพทางสังคมและตัวประกอบอื่น ๆ ตัวละครในภาพยนตร์หรือการแสดงละคร มักนำเอาบทบาททางสังคมมาเสนอล้อเลียน (Metaphor) อยู่บ่อย ๆ³⁵

³³ชาญวิทย์ ปรชาพาณิชย์พัฒนา, "ความหมายของบทบาท," เข้าถึงเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก http://gobaleart.blogspot.com/2011/07/blog-post_9597.html.

³⁴พศิน แดงจวง, บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา, 63.

³⁵Ibid., 55-64.

สมพิศ โห้غام กำหนดบทบาทของผู้บริหารไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำ (Directive) ผู้บริหารในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นผู้ออกหรือผู้สั่งให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำในสิ่งที่ต้องการ ไม่ได้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ
2. ให้การสนับสนุน (Supportive) ผู้บริหารในกรณีนี้จะแสดงความเป็นกันเองให้ความสนใจ เอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนให้งานบรรลุเป้าหมาย
3. เปิดโอกาสให้ความร่วมมือ (Participative) ผู้บริหารลักษณะนี้จะแสวงหาข้อคิด ข้อเสนอแนะจากผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ
4. มุ่งงาน (Achievement Oriented) ผู้บริหารลักษณะนี้จะมุ่งสู่ความสำเร็จของงานด้วยการกระตุ้นผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย³⁶

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้แต่ละสถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. บริหารกิจการสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของ สถานศึกษาหรือส่วนราชการ
2. ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การ พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับของทางราชการ
3. เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรม สัญญาในราชการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ ตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือส่วน ราชการได้รับ ตามที่ได้รับมอบอำนาจ
4. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา หรือส่วนราชการเพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
5. อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ของสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

³⁶สมพิศ โห้غام, การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ, 2553), 117-19.

6. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมายในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในเชิงองค์รวม (Holistic) หรือมองอย่างครบวงจร เพราะจะทำให้เห็นสภาพของการบริหารในลักษณะที่เป็นการเชื่อมโยง ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสรุปได้ดังนี้

1. งานตามหน้าที่ ได้แก่ งานในฐานะบังคับบัญชา
2. งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการ
3. งานสนับสนุน ได้แก่
 - 3.1 งานบุคลากร
 - 3.2 งานด้านงบประมาณ
 - 3.3 งานบริหารทั่วไป ได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์กับ ชุมชน งาน

ธุรการ งานอาคารสถานที่

จาก 3 งานที่กล่าวมานี้ งานบังคับบัญชาถือเป็นบทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย สำหรับงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลัก ส่วนงานอื่น ๆ อีก 2 งานถือเป็นงานสนับสนุน³⁷

พินิจดา วีระชาติ ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อสถานศึกษาไว้ที่น่าสนใจว่า

1. ผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การจัดการหรือการดำเนินงานใด ๆ ภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษาจะต้องมุ่งไปสู่ความเจริญงอกงามของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามระดับต่าง ๆ เป็นสำคัญ
2. นำปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน และความต้องการของชุมชนมาพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติงาน

³⁷เมตต์ เมตต์การุญจิต, การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ (นนทบุรี: บุ๊คพ้อยท์วิชาการ, 2553), 189-92.

ของโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานร่วมกันและไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำความเข้าใจปรัชญาจุดมุ่งหมายของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนการศึกษาในระดับต่าง ๆ แผนนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ

4. ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมายและวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติงานไปสู่แนวทางที่ต้องการร่วมกัน

5. ผู้บริหารทำตนให้เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความคิดใหม่ ๆ ก้าวหน้า ทันสมัย มีความรู้กว้างขวาง นำความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย มีระเบียบแบบแผนและหลักการในการทำงาน

6. ผู้บริหารต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างในการเสียสละเพื่องาน อุทิศเวลาให้แก่ราชการ มีความมุ่งมั่นอย่างจริงใจที่จะทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน

7. ติดตามผลงานและรายงานความเจริญก้าวหน้าของงาน ให้ทุกฝ่าย และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กระตุ้นส่งเสริมการทำงานให้ผู้ร่วมงานมองเห็นความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายของการทำงานร่วมกัน

8. ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงการมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงและการบริหารงานต่าง ๆ³⁸

เต็มศิริ ฉลาพัทตร์ ได้อธิบายว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทตามภารกิจและพฤติกรรมกรบริหาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 9 ประการ คือ

1. กำหนดเป้าหมาย (Setting Goal) ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายของการศึกษา โดยทั่วไป และเป้าหมายของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

2. กำหนดนโยบาย (Marketing) ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาโรงเรียนอย่างกว้างขวาง

3. กำหนดบทบาท (Determining Roles) ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานให้ชัดเจน

³⁸สมพิศ ไห้งาม, การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา 129-30.

4. ประสานงาน (Coordinating administrative function and structure) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประสานการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์เดียวกัน

5. ประเมินประสิทธิภาพ (Appraising Effectiveness) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประเมินผลงานของหน่วยงาน

6. ทำงานกับผู้นำชุมชนเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา (Working with community leadership to promote improvements in education)

7. ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Using the educational resources the community)

8. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม (Involving People) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษารวมทั้งติดตามประเมินผล

9. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน³⁹

สันติ บุญภิรมย์ ได้กล่าววาทะบทหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องบริหารจัดการให้บรรลุไปตามหน้าที่ของสถานศึกษานั้น ๆ มีดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษา ต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การจัดรูปแบบระบบการศึกษาในสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาได้ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

³⁹มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, โครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาครูผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและวิทยฐานะ (ม.ป.ท., 2552), 116-17.

4.1 การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.2 การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.3 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4.4 การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4.5 การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

4.6 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5. การจัดการประเมินผู้เรียน ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

6. การพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคม ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

7. การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ

หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

8. การระดมทรัพยากรบุคคลให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ให้หน่วยงานทางการศึกษาและมหาวิทยาลัยสถานศึกษาได้ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

9. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา⁴⁰

คเนเชวิช (Knezevich) เสนอว่า ผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษาควรมีบทบาทต่าง ๆ ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน (Direction Setter) ทำหน้าที่ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงานมีความรู้ในการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการ
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นและแรงจูงใจ (Leader Catalyst) มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรวมของมนุษย์ มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม
3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planning) สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต จัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผน บริบทสิ่งแวดล้อม
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้รับรู้วิธีเทคนิคในการตัดสินใจและสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) สามารถออกแบบขยายงานกำหนดโครงสร้างขององค์การขึ้นใหม่ มีความเข้าใจพลวัตขององค์การและพฤติกรรมการองค์การ

⁴⁰ สันติ บุญภิรมย์, *หลักการบริหารการศึกษา* (กรุงเทพฯ: ไทยธรรมเกล้า, 2552), 204-06.

6. บทบาทเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลง (Change Maker) เป็นผู้นำและจัดการกับความเปลี่ยนแปลงของสถาบันและหน่วยงานเข้าใจและตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนอะไร อย่างไร ควรเปลี่ยนสถานการณ์ใด เมื่อไร

7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) มีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของบุคลากร เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิธีนิเทศงานการรายงาน การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การเขียน การใช้สื่อเพื่อการสื่อสาร สามารถใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ได้ดี

9. บทบาทเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง (Conflict Manager) ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเข้าใจถึงสาเหตุ สามารถต่อรองไกล่เกลี่ย สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งของหน่วยงานและบุคลากรได้

10. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (System Manager) สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เข้าใจและนำทฤษฎีบริหารมาใช้ระบบบริหารและดำเนินงานได้

11. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal Manager) มีเทคนิคในการเป็นผู้นำการเจรจาต่อรอง เข้าใจกระบวนการบริหารบุคคล ตลอดจนประเมินผลงานและพัฒนาบุคลากร

12. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) มีความสามารถบริหารการเงิน เวลา งบประมาณ บริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา สามารถหาทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก

13. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) สามารถประเมินความต้องการ การประเมินระบบและการดำเนินงานโดยวิธีทางสถิติและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

14. บทบาทเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public Relator) มีทักษะในการสื่อความหมายสร้างภาพลักษณ์ที่ดี รู้และเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

15. บทบาทเป็นประธานพิธี (Ceremonial Head) มีความสามารถในการประกอบพิธีการต่าง ๆ ในองค์การและสังคม⁴¹

⁴¹จอมพงศ์ มงคลวนิช, การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา, 183-85.

ฮาร์ทและควิน (Hart & Quinn) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางการศึกษาไว้ 4 บทบาท ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นคนฉลาด มีความคิดก้าวไกลกว่าคนทั่วไป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากที่เป็นอยู่

2. กระตุ้นจิตใจ ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างแรงกระตุ้นจิตใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นทำงาน ซึ่งการกระตุ้นใจก็ต้องอาศัยปัจจัยจิตใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นทำงานที่ต้องอาศัยปัจจัยจิตใจภายนอกและภายใน

3. นักวิเคราะห์ ผู้นำทางการศึกษาต้องรู้จักวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์งาน แผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติแต่ละวัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการบริหารงานทางการศึกษามีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

4. วางแผนงาน ผู้นำทางการศึกษาจะต้องวางแผนงานเกี่ยวกับบุคคล วิชาการ อาคารสถานที่ งบประมาณการเงิน ชุรกิจ การนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งในปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาจะเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคลากรทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกองค์การ⁴²

ลิ้มแฮมและโฮว (Lipham and Hoch) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ผู้นำสถานศึกษาไว้ 6 ประการดังนี้

1. ผู้นำทางการสอนหรือผู้นำทางการศึกษา ซึ่งต้องทำหน้าที่ประเมินหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร นำหลักสูตรที่ปรับปรุงไปใช้ให้เกิดผล และมีการประเมินหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อจะปรับปรุงต่อไป

2. ทำหน้าที่สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานและมอบหมายงานให้เหมาะสม ผู้นำ สถานศึกษาต้องส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

3. ปรับปรุงการให้บริการแก่นักเรียนในด้านกิจกรรมนอกหลักสูตร สภานักเรียน การแนะแนว โครงการอาหารกลางวัน สหกรณ์และอื่น ๆ เพื่อเสริมการพัฒนาการนักเรียนทางด้านสังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือการเป็นผู้นำ

⁴²จรัส อติวิทยากรณ์, หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา, 317.

4. ผู้นำสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณให้พอเพียงต่อโปรแกรมการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการของงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์

5. ผู้นำสถานศึกษาจะต้องวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

6. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นำสถานศึกษาจะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ⁴³

แฟรเรนและเคย์ (Farren & Kaye) กล่าวว่า ผู้นำสามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนางานอาชีพ ได้ด้วยการแสดงบทบาท 5 ประการ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก (facilitator)

1.1 ช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และทักษะที่เป็นจุดขายของตน

1.2 ช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านการงานในระยะยาว

1.3 สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็น เพื่อโอกาสให้บุคลากรแต่ละคน แสดงความสนใจเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานของตนได้

1.4 ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจ และสามารถแสดงความต้องการของตนเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานได้

2. ผู้ประเมิน (appraiser)

2.1 แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติตนของสมาชิกในองค์กรอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา

2.2 แจ้งให้บุคลากรทราบความคาดหวัง และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน

2.3 รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรว่าสิ่งใดมีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน และความมุ่งหวังในการปรับปรุงการทำงานต่อไป

2.4 ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน ผลการปฏิบัติตน และเป้าหมายในงานอาชีพ

⁴³ibid., 318.

2.5 เสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับปรุงการทำงานและการปฏิบัติตนได้

3. ผู้คาดการณ์ (forecaster)

3.1 ให้อข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร อาชีพ

3.2 ช่วยให้ผู้บุคลากรสามารถใช้ข้อมูล และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้

3.3 ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่เกิดขึ้น และการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน

ของบุคลากร

4. ผู้ให้คำปรึกษา (adviser)

4.1 ช่วยให้ผู้บุคลากรแสดงเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานที่ตนต้องการได้

4.2 ช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานที่สามารถปฏิบัติได้จริง

4.3 เชื่อมโยงเป้าหมายในด้านการงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับความต้องการทางธุรกิจและตามเป้าหมายขององค์กร

4.4 แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุน รวมทั้งอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (enabler)

5.1 ช่วยให้ผู้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานโดยละเอียดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5.2 ช่วยให้ผู้บุคลากรประสบความสำเร็จด้วยการประสานงานกับบุคคลในสาขาอาชีพอื่น ๆ ในองค์กรหรือในอุตสาหกรรม

5.3 อภิปรายถึงความสามารถ และเป้าหมายในหน้าที่การงานของบุคลากรกับบุคคลที่สามารถหยิบยื่นโอกาสดี ๆ ให้กับบุคลากรเหล่านั้นได้

5.4 สนับสนุนให้บุคลากรรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในการสร้างแผนงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้⁴⁴

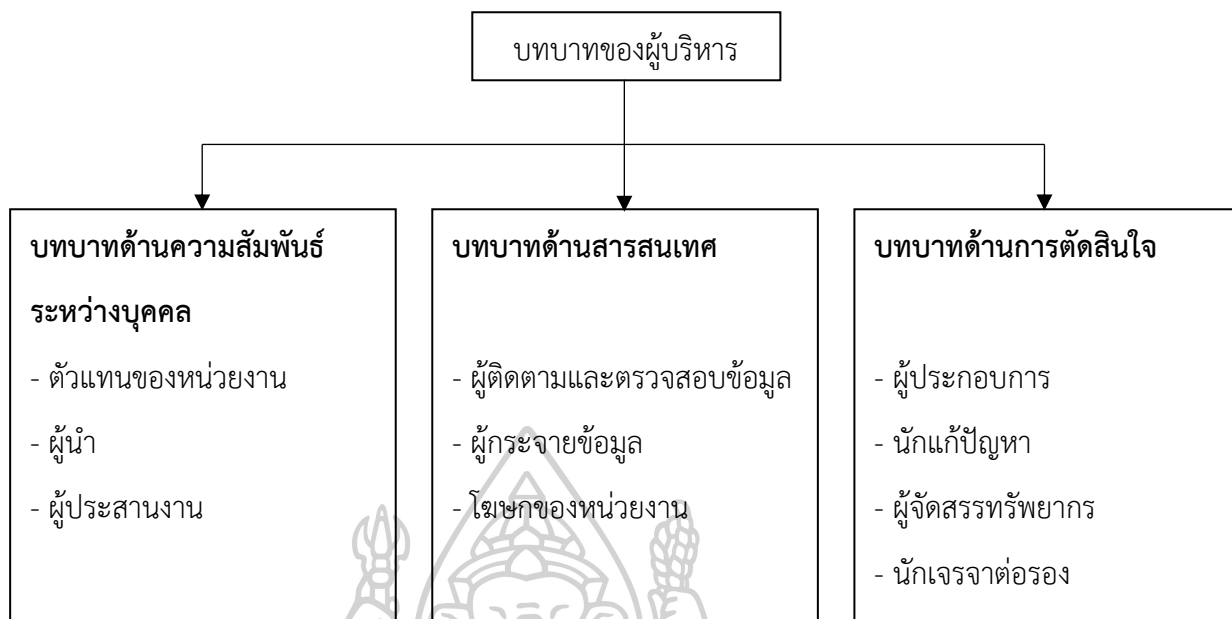
แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell and others) กล่าวว่าสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทของผู้นำ 4 ประการ คือ

1. เป็นผู้จัดรูปงาน (Organizer) ตามโครงสร้างและขนาดของสถานศึกษาโดยมีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจบรรลุผลตามเป้าหมาย
2. ต้องเป็นผู้สื่อความหมายที่ดี (Communicator) เนื่องจากผู้บริหารต้องอยู่ท่ามกลางบุคคลทั้งหลาย จึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ทั้งโดยเอกสารและวาจาเพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. ต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา (Educator) ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือการสอน การร่วมกับสมาคมวิชาชีพ หรือมีความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษา
4. ต้องเป็นผู้บังคับบัญชา (Administrator) ทางการบริหาร และใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม⁴⁵

มินท์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวถึงบทบาทที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติมี 10 ประการ ซึ่งสามารถจัดรวบรวมได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

⁴⁴Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New Skills for New Leadership Roles,” in *the Leader of Foundation*, 3rd ed. (New York: The Drucker Foundation, 1996), 175-87.

⁴⁵จันทร์ธานี สงวนนาม, *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (นนทบุรี: บุ๊คพอยท์, 2553), 134-35.

แผนภูมิที่ 3 บทบาทของผู้บริหาร

ที่มา : Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: Collier Macmillan, 1989), 15-21.

บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Role)

เกิดขึ้นจากอำนาจอย่างเป็นทางการและมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขั้นพื้นฐาน เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ รอบตัวเขาซึ่งประกอบด้วยบทบาทที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ตัวแทนของหน่วยงาน (Figurehead) โดยอาศัยอำนาจตามตำแหน่งในฐานะผู้นำขององค์กร ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่บางประการ เช่น เป็นประธานต้อนรับแขกผู้มีเกียรติที่มาเยี่ยมเยียน เป็นผู้จัดการฝ่ายขายพาลูกค้าคนสำคัญไปทานมื้อเที่ยง เป็นต้น ผู้บริหารจะเป็นสัญลักษณ์ศูนย์รวมและจะต้องเป็นตัวแทนของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนสังกัดในการทำกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผู้บริหารจะเป็นตัวแทนขององค์กร ซึ่งบุคคลภายนอกองค์กรสามารถเข้าใจและสัมผัสได้ โดยการจับตา รับรู้ และมองภาพขององค์กรผ่านผู้บริหารขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทด้านความสำคัญระหว่างบุคคล บางครั้งอาจกลายเป็น

กิจวัตรประจำวันของผู้บริหาร ซึ่งอาจเป็นการติดต่อสื่อสารที่ไม่จริงจัง และการตัดสินใจที่ไม่ได้มีความสำคัญอะไร แต่ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญที่จะทำให้งานในองค์กรเกิดความราบรื่น และผู้บริหารก็ไม่ควรเพิกเฉยต่อสิ่งเหล่านี้

2. ผู้นำ (Leader) เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อองค์กร ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของทุกคนในหน่วยงานนั้น ๆ โดยผู้บริหารจะต้องกำหนดเป้าหมาย กระตุ้น และผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามที่ตนต้องการอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ ตัวอย่างเช่น ในองค์กรส่วนใหญ่ โดยปกติผู้บริหารจะรับผิดชอบในการจ้างงานและอบรมพนักงานของตนเองนอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถเป็นผู้นำโดยทางอ้อม คือเป็นผู้นำที่สามารถใช้อิทธิพลในการชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ ประนีประนอม ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาก้าวตามในทิศทางที่ถูกต้อง

3. ผู้ประสานงาน (Liaison) งานเขียนเรื่องการบริหารจัดการมักจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้นำโดยเฉพาะในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและแทบจะไม่กล่าวถึงการประสานงานเลย ผู้บริหารจะต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับประสานงานกับองค์กรหรือบุคคลภายนอกเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้แก้ไขปัญหาและผลักดันให้การดำเนินงานขององค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational Role)

โดยอาศัยอำนาจของการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งกับผู้ใต้บังคับบัญชาและเครือข่ายของผู้ที่ติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารถือเป็นศูนย์กลางเส้นประสาทขององค์กร ผู้บริหารอาจไม่รู้ทุกเรื่อง แต่เป็นธรรมดาที่ผู้บริหารจะต้องรู้มากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบทบาทด้านสารสนเทศ ในฐานะผู้นำ ผู้บริหารสามารถเข้าถึงผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนได้อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ พวกเขาอยากรู้และเข้าใจหน่วยงานของเขามากกว่าใคร นอกจากนี้ การเป็นผู้ติดต่อประสานงานจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงสารสนเทศภายนอกที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่สามารถเข้าถึงได้ โดยส่วนมากแล้วผู้บริหารจะทำการติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารระดับเดียวกัน ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ถือเป็นศูนย์กลางเส้นประสาทของแต่ละองค์กรเช่นเดียวกัน ด้วยวิธีนี้ ผู้บริหารพัฒนาฐานข้อมูลของสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ สารสนเทศ

เป็นทรัพยากรที่สำคัญขององค์กรเพราะสารสนเทศจะเป็นเนื้อหาสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งบทบาทด้านสารสนเทศ มี 3 ประการ ได้แก่

1. ผู้ตรวจสอบ (Monitor) ผู้บริหารควรตรวจสอบสภาพแวดล้อมรอบตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูล การซักถามผู้ติดต่อประสานงานและผู้ใต้บังคับบัญชาและเปิดรับข้อมูลที่ไม่ได้ทำการร้องขอ ปริมาณของข้อมูลที่ได้ เป็นผลมาจากเครือข่ายการติดต่อส่วนบุคคลของผู้บริหารที่มีการพัฒนา ผู้บริหารสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากรูปแบบของการพูด การ चुบชิบ ข่าวลือ และการคาดเดา โดยอาศัยอำนาจในการติดต่อสื่อสารซึ่งผู้บริหารถือว่ามิชอบได้เปรียบทางธรรมชาติในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้สำหรับองค์กรของตนเอง ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือได้ในระยะเวลา ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับสาเหตุ ผู้บริหารจะต้องติดตาม ตรวจสอบและประเมินข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาขององค์กร ซึ่งปัจจุบันมีความเชื่อว่า “ใครมีข้อมูลผู้นั้นมีอำนาจ” (Information is Power) ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นศูนย์กลางของการรับ - ส่งข้อมูลข่าวสารขององค์กร เพื่อที่จะสามารถควบคุมและจัดการให้องค์กรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้กระจายข้อมูล (Disseminator) ผู้บริหารจะต้องแบ่งปันและกระจายข้อมูล ซึ่งข้อมูล ผู้บริหารได้เก็บรวบรวมจากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอาจเป็นข้อมูลที่ภายในองค์กรต้องการ ในบทบาทของผู้กระจายข้อมูล ผู้บริหารจะส่งผ่านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้โดยตรง และหากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่สามารถเข้าถึงบุคคลหนึ่งได้ บางครั้งผู้บริหารจะเป็นผู้ส่งผ่านข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่งเพื่อให้ทุกคนรับทราบและเกิดความเข้าใจในข้อมูลและสถานการณ์ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากร การมอบหมายงาน และสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเป็นเอกภาพไปในทิศทางเดียวกัน

3. โฆษกของหน่วยงาน (Spokesperson) ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งข้อมูลไปยังบุคคลภายนอกหน่วยงาน ผู้บริหารระดับสูงอาจต้องใช้เวลาอย่างมากในการติดต่อกับผู้มีอิทธิพล ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นจะต้องได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานด้านการเงิน กลุ่มของผู้บริโภคจำเป็นต้องได้รับความมั่นใจว่าองค์กรนั้นสามารถตอบสนองความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ในการสื่อสารกับบุคคลภายนอกองค์กรนั้น ผู้บริหารอาจจะดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบหมายงาน ให้บุคคลอื่นเป็น

ตัวแทนในการให้ข่าวสารแก่กลุ่มผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และได้รับข้อมูลในปริมาณ และคุณภาพในระดับที่องค์กรพิจารณาว่าเหมาะสม

บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Role)

ข้อมูลถือเป็นตัวบ่อนพื้นฐานในการตัดสินใจ ผู้บริหารมักใช้บทบาทส่วนใหญ่ ในระบบการตัดสินใจของหน่วยงานตนเอง เนื่องจากผู้บริหารมีอำนาจอย่างเป็นทางการจึงมีเพียงผู้บริหารเท่านั้นที่สามารถมอบหมายให้หน่วยงานได้ทำงานใหม่ที่มีความสำคัญมากขึ้น และด้วยผู้บริหารนั้นเปรียบเสมือนศูนย์กลางเขาจึงเป็นบุคคลเดียวที่มีข้อมูลครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดไว้เป็นชุดข้อมูลสำหรับตัดการตัดสินใจที่สามารถนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ของหน่วยงานได้ การตัดสินใจเป็นกระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ดังนั้น การตัดสินใจจึงเป็นงานของผู้บริหารทุกคนบทบาทของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ มี 4 ประการ ได้แก่

1. ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ผู้บริหารแสวงหาทางที่จะปรับปรุงหน่วยงานของตนเองให้ดีขึ้น โดยทำการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขบางประการในสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ในด้านบทบาทผู้ตรวจสอบ ผู้บริหารจะเตรียมพร้อมสำหรับความคิดใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาและเมื่อมีความคิดที่ดีเข้ามา ผู้บริหารจะเริ่มลงมือปฏิบัติ แต่ในบริบทด้านบทบาทผู้ประกอบการ การจัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงาน ผู้บริหารอาจเป็นผู้ควบคุมดูแลหรืออาจมอบหมายให้ลูกน้องทำแทนก็ได้ โดยอาจจะมีการกำหนดเงื่อนไขว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้อนุมัติโครงการที่เสนอเป็นขั้นตอนสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องตัดสินใจสร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมในองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหา แสวงหาโอกาส และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กร

2. นักแก้ปัญหา (Disturbance Handler) บทบาทนี้แสดงให้เห็นว่าการตอบสนองต่อแรงกดดันของผู้บริหารเป็นไปโดยอัตโนมัติ ในที่นี้การเปลี่ยนแปลงที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้บริหาร เช่น การหยุดงานประท้วงของคณาจารย์ ลูกค้ายาใหญ่ล้มละลาย ผู้ผลิตละเมิดสัญญา ผู้บริหารทุกคนจำเป็นต้องใช้ช่วงเวลาที่ดีในการตอบสนองการรบกวนที่มีแรงกดดันสูง ไม่มีองค์กรไหนสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดีเสมอ ดังนั้น ผู้บริหารควรวางมาตรฐาน โดยทำการพิจารณาทุก ๆ เรื่องที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ไม่คาดคิดมาก่อนไว้ล่วงหน้า ผู้บริหารต้องสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ใน

การดำเนินการ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหา โดยเลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัว และสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่องค์กร

3. ผู้จัดการทรัพยากร (Resource Allocator) เป็นบทบาทที่ 3 ของบทบาทด้านการตัดสินใจผู้บริหารตกอยู่ในความรับผิดชอบของการตัดสินใจว่าบุคคลใดในองค์กรควรได้รับสิ่งไหน บางครั้งทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารต้องทำการจัดสรรก็คือเวลาของผู้บริหารนั่นเอง เมื่อได้เข้าไปสัมผัสถึงการเป็นศูนย์กลางของเส้นประสาทและการเป็นผู้ตัดสินใจของหน่วยงาน ผู้บริหารยังเป็นผู้รับผิดชอบการออกแบบโครงสร้างของหน่วยงานอีกด้วย ซึ่งเป็นแบบแผนความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่จะเป็นตัวกำหนดว่าจะแบ่งงานหรือบริหารงานอย่างไร บทบาทของผู้บริหารด้านการจัดสรรทรัพยากร ผู้บริหารจะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับองค์กรก่อนที่จะลงมือทำให้ประสบผลสำเร็จ ด้วยการคงไว้ซึ่งอำนาจนี้ ผู้บริหารสามารถเชื่อมั่นได้ว่าการตัดสินใจนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ทุกสิ่งที่กล่าวมานี้ต้องผ่านการกลั่นกรองจากสมองเดียว เมื่อผู้บริหารเผชิญกับตัวเลือกที่มีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก พวกเขาต้องพิจารณาถึงผลกระทบของแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจ ทางเลือกอื่นในการตัดสินใจและกลยุทธ์ขององค์กร ผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าการตัดสินใจของเขานั้นจะได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจในองค์กร และต้องมั่นใจด้วยว่าจะไม่ใช่ทรัพยากรมากเกินไป ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่แตกต่างกันตลอดจนความเป็นไปได้ของข้อเสนอแนะ พวกเขาจำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องการเลือกเวลาให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญสำหรับการอนุมัติทั่วไปเกี่ยวกับข้อเสนอที่ผู้อื่นเสนอแนะ อย่างไรก็ตามความล่าช้าสามารถทำให้สูญเสียโอกาสได้ในขณะที่การอนุมัติอย่างรวดเร็วก็สามารถทำให้เกิดการพิจารณาที่ผิดพลาดได้และการปฏิเสธอย่างรวดเร็วก็สามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ใช้เวลาหลายเดือนในการทำโครงการที่ตนเองโปรดปราน หมดกำลังใจได้ วิธีแก้ปัญหานี้ ๆ อย่างหนึ่งในการอนุมัติโครงการต่าง ๆ ดูเหมือนว่าต้องเลือกที่ตัวบุคคลแทนการเลือกที่ข้อเสนอแนะ นั่นคือผู้บริหารมอบอำนาจให้กับบุคคลที่เขาเชื่อใจเป็นผู้พิจารณาโครงการนำมาเสนอเหล่านั้น แต่ว่าผู้บริหารจะไม่สามารถใช้วิธีการหลีกเลี่ยงแบบง่าย ๆ นี้ได้บ่อยนัก สรุปคือ ในองค์กรจะมีทรัพยากรในการดำเนินงานที่จำกัด ทั้งในรูปของเงิน วัสดุ ทรัพยากร แรงงาน เครื่องจักร และระยะเวลา แต่หน่วยงานต่าง ๆ กลับมีความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย และอาจจะขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องลำดับความสำคัญ และตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. นักเจรจาต่อรอง (Negotiator) เป็นบทบาทสุดท้ายในบทบาทด้านการตัดสินใจ การศึกษาบทบาทผู้บริหารทุกระดับระบุว่าผู้บริหารใช้เวลาค่อนข้างมากในการเจรจาต่อรองเหมือนดังที่ เซลีย์ (Sayles) กล่าวไว้ว่าการเจรจาต่อรอง คือ “หนทางของชีวิต (Way of life)” สำหรับผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก การเจรจาต่อรองถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร บางครั้งอาจถือเป็นกิจวัตรประจำวัน ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การเจรจาต่อรองเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของงาน ผู้บริหารเพียงคนเดียวเท่านั้นที่มีอำนาจในการมอบหมายทรัพยากรขององค์กรในสถานการณ์ปัจจุบันและมีเพียงผู้บริหารคนเดียวเท่านั้นที่มีข้อมูลซึ่งเป็นศูนย์กลางที่มีความสำคัญ ในการเจรจาต่อรอง กล่าวคือผู้บริหารจะต้องเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน ดังนั้น ทักษะการเจรจาต่อรองจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่เอาเปรียบคู่เจรจาแต่มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกัน เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและการร่วมมือกันในอนาคต⁴⁶

จากการศึกษาความหมายของบทบาทของผู้บริหาร สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารหมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ถูกคาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมสำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่การงานที่ตนได้รับมอบหมายให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

⁴⁶Mintzberg, Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations, 15-21.

การปฏิบัติงานของครู

ความหมายของการปฏิบัติงานของครู

นักการศึกษา นักวิชาการได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของครู อย่างหลากหลาย ดังนี้

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของครู คือ การสอนตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน ส่วนเวลาที่เหลือครูจะต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอนและการประเมินผล ได้แก่ การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดทำบันทึกการสอน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน รับผิดชอบและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการใช้จริง ผลิตสื่อการสอนอย่างง่าย สร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลและประเมินผล ปรับปรุงเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและทันสมัยอยู่เสมอ เตรียมกิจกรรมเสริมการสอนให้นักเรียนตามความเหมาะสม เก็บหลักฐานงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระเบียบ ดูแลความประพฤติของนักเรียน⁴⁷

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ครูทั่วไปในประเทศต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติ นอกเหนือการสอนว่ามีมากมายหลายประการ ซึ่งอาจสรุปได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) หน้าที่ทั่วไปของครูทุกคนหรือครูประจำชั้น ได้แก่ การบันทึกจำนวนนักเรียนที่มาเรียน ขาดเรียนทุกวัน และรวมเวลาเรียนตลอดจนหาจำนวนเฉลี่ยถึงสิ้นเดือน สำนวจานวนหนังสือเพื่อป้องกันการสูญหาย สำนวจโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง ทำสมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ทำหน้าที่ปฐมพยาบาล พานักเรียนไปตรวจรักษาเมื่อเจ็บป่วย และเป็นผู้แนะแนวนักเรียน 2) หน้าที่บริหารและธุรการ ได้แก่ ควบคุมการขายอาหาร ทำอาหาร ขายหนังสือ และอุปกรณ์รวมทั้งสิ่งมาขาย เก็บค่าบำรุงการศึกษาและออกใบเสร็จ ดูแลการทำสวนของโรงเรียนและการเงินที่ได้จากผลผลิต ดูแลการใช้รถของโรงเรียน จัดการป้องกันอัคคีภัยและการฝึกเตรียมพร้อมเมื่อเกิดเพลิงไหม้ และจัดประชุมผู้ปกครอง 3) หน้าที่พิเศษของโรงเรียน ปกติครูจะมีหน้าที่พิเศษหนึ่งหรือสองอย่างทุกคน โดยแบ่งกันระหว่างคณะครู เช่น จัดกิจกรรมกีฬา ดูแลห้องสมุด เป็นที่ปรึกษาชุมชนกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นครูฝึกดนตรี ดูแลงานยุวกาชาด ลูกเสือ ยุวเกษตรกร จัดละคร จัดแข่งกีฬา เป็นต้น 4) หน้าที่พิเศษภายนอกโรงเรียน ครูในประเทศที่กำลังพัฒนามักจะได้รับมอบหมายหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่

⁴⁷ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, รายงานการวิจัยค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 294-327.

ประจำโรงเรียน เช่น คุมสอบ ตรวจข้อสอบ คิดคะแนนในการสอบต่าง ๆ ในจังหวัด ในเกือบทุกประเทศ ครูจะต้องพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างปิดเทอม เว้นเสียแต่กรณีที่ได้รับอนุญาตให้ตลอดปี เนื่องจากถือกันว่าการปิดภาคเรียนนั้นมีไว้สำหรับนักเรียน มิใช่สำหรับครูนอกจากนี้ ครูยังทำหน้าที่สำรวจสำมะโนประชากร เป็นกรรมการควบคุมการเลือกตั้งและหน้าที่อื่น ๆ อีกมากมาย⁴⁸

เสรี ชัดแยม ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูที่สำคัญ มี 6 ประการ ดังนี้ 1) ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย ความสามารถในการสอนวิชาที่สอน และ ความรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) ความสามารถในการสอน ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการจัดการ ซึ่งครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดความก้าวหน้าในการเรียน และทักษะการสร้างและพัฒนารายวิชา โดยครูต้องมีการวางแผนรายวิชา การคัดเลือกและสร้างอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนการสอน เช่น ห้องถื่น สื่อ ผู้เชี่ยวชาญ หรือแม้แต่การประเมินผลรายวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอน 3) ความสามารถด้านการประเมิน ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ทักษะการสร้างแบบสอบและการบริหารการสอน แนวปฏิบัติในการให้คะแนน การจัดอันดับ และการใช้ระดับคะแนน กระบวนการ การบันทึกและการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ความเป็นวิชาชีพ ประกอบด้วย จริยธรรมวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ 5) การบริหารแก้ปัญหา เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ ความช่วยเหลือครูใหม่ และเพื่อนร่วมวิชาชีพ การทำงานเพื่อองค์การวิชาชีพ การวิจัยเกี่ยวกับการสอน 6) หน้าที่อื่น ๆ ต่อโรงเรียนและชุมชน เช่น กรรมการที่ปรึกษาโครงการในชุมชน ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมชุมชน ส่งเสริมกีฬาชุมชน⁴⁹

จากการศึกษาความหมายจากนักวิชาการต่าง ๆ การปฏิบัติงานของครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของครู ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนและหน้าที่อื่น ๆ

⁴⁸ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, **คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ Eq รวมบทความทางวิชาการเรื่องอิคิว** (กรุงเทพฯ: เดสท็อป, 2546), 42.

⁴⁹ เสรี ชัดแยม, "หน้าที่ของครูในฐานะที่เป็นวิชาชีพ," วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา 10, no. 2 (2547): 1-24.

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติ ตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน⁵⁰

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มี มาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย⁵¹

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้ง ผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงผล การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการ เรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้ทันทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนใน การประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการ ศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่ง วิชาชีพ⁵²

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 อาศัย อำนาจตามความในมาตรา 9 มาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 9/2548 วันที่ 20 มิถุนายน 2548 และมติคณะกรรมการคุรุสภาในการประชุมครั้งที่ 10/2548 วันที่ 18 กรกฎาคม

⁵⁰"ราชกิจจานุเบกษา," (4 ตุลาคม 2556).

⁵¹"ราชกิจจานุเบกษา," (11 มิถุนายน 2546).

⁵²"ราชกิจจานุเบกษา," (20 มีนาคม 2562).

2548 โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการคุรุสภาจึงออกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 เป็นครั้งแรก⁵³

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม⁵⁴

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และความหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

⁵³"ราชกิจจานุเบกษา," (5 กันยายน 2548).

⁵⁴สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 5.

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกรการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล ด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
- 2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ
- 3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน
- 4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา งานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำเอาปัญหาหรือความจะเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกรูปแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบอกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญ

ปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองเห็นแง่มุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน⁵⁵

สรุป การปฏิบัติงานของครู หมายถึง การที่ครูผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพ กระทำการใด ๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างสำเร็จลุล่วง พร้อมทั้งมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ตามระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานได้กำหนดไว้ 12 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

⁵⁵มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ, 42-51.

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 ซึ่งเป็นผลจากการที่กระทรวงศึกษาธิการปรับโครงสร้างการบริหารราชการเป็นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 , 33 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา เมื่อคราวประชุม ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 17 สิงหาคม 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขตซึ่งใน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองราชบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ตั้งอยู่เลขที่ 421 โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์อาคาร 6 ชั้น 6 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000 โทรศัพท์ 032-327443 โทรสาร ต่อ 20 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 55 โรงเรียน ใน 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี มี 10 อำเภอ คือ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภोजอมบึง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอวัดเพลง อำเภอบางแพ อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบ้านโป่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 26 โรงเรียน จังหวัดกาญจนบุรี มี 13 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอพนมทวน อำเภอเลาขวัญ อำเภอห้วยกระเจา อำเภอบ่อพลอย อำเภอหนองปรือ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอสังขละบุรี อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกา โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 29 โรงเรียน

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ที่	ปริมาณงาน	จ. ราชบุรี	จ. กาญจนบุรี	รวมทั้งสิ้น
1	จำนวนสถานศึกษา	26	29	55
2	จำนวนสถานศึกษาจำแนกตามขนาด			
	- ขนาดเล็ก (1 - 499 คน)	7	11	18
	- ขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)	13	13	26
	- ขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)	2	3	5
	- ขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)	4	2	6
3	การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (ม. ปลาย)	-	1 คน	
4	การจัดการศึกษาโดยองค์กรชุมชนในศูนย์ การเรียนรู้ (โดยองค์กรชุมชนสะเนฟอง) ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย	-	ม.ต้น 42 คน ม.ปลาย 10 คน	
5	จัดการศึกษาโดยองค์กรเอกชน โดยศูนย์ การเรียนรู้	-	2 แห่ง	
	5.1 โดยมูลนิธิฉนวนมนุษยธรรม (บ้านอุ่นไอรัก) ระดับ ม.ต้น	-	46 คน	
	5.2 โดยมูลนิธิเด็ก (มัธยมหมู่บ้านเด็ก) ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย	-	16 คน	
6	จำนวนนักเรียน	27,083	28,258	55,341
	- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	16,425	16,083	32,508
	- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	10,658	11,966	22,624
	- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	-	209	209
7	จำนวนผู้อำนวยการโรงเรียน	26	28	54
8	จำนวนรองผู้อำนวยการโรงเรียน			
9	จำนวนอัตรบุคลากรทำหน้าที่สอน	1,421	1,387	2,808

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (ต่อ)

ที่	ปริมาณงาน	จ. ราชบุรี	จ. กาญจนบุรี	รวมทั้งสิ้น
10	จำนวนอัตราบุคลากรทำหน้าที่สนับสนุน	36	38	74
	- พนักงานราชการ	2	2	4
	- อื่น ๆ	34	36	70
11	จำนวนบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	51	3	54
	- ผอ. สพม. 8	1	-	1
	- รอง ผอ. สพม. 8	1	-	1
	- ศึกษาพิเศษ	5	1	6
	- บุคลากรทางการศึกษา 38 ค (2)	24	-	24
	- พนักงานราชการ	1	-	1
	- ลูกจ้างประจำ (มาช่วยราชการ)	1	-	1
	- ลูกจ้างชั่วคราว	13	2	15
	- พนักงานขับรถ	2	-	2
	- พนักงานทำความสะอาด	2	-	2
	- พนักงานรักษาความปลอดภัย	1	-	1

ข้อมูล ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2561

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ราชบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2560), 16.

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

ค่านิยม

“HIS” มีความสุขกับการทำงาน ประสานอย่างบูรณาการ ให้บริการด้วยใจ

H = Happiness

I = Integration

S = Service Mind

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล
3. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

1. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและ
เสมอภาค
3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสมและมี
วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อน
การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เน้นการทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล⁵⁶

⁵⁶สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2560, 10-31.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรนิตา กীরติวิทยาภรณ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁷

ณัชชชฎาณีย์ ศรีปานนาค ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ผู้อำนวยความสะดวก และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คาดการณ์ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านรักความเป็นไทย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมีวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และด้านใฝ่เรียนรู้ 3) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอัน

⁵⁷พรนิตา กীরติวิทยาภรณ์, "บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), บทคัดย่อ.

พึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁸

ชาติชาย ศรีจันทร์ดี ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้อำนวยการฯ ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้คาดการณ์ และผู้ให้คำปรึกษา 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) และอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁹

ว่าที่ ร.ท. ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3)

⁵⁸ณัฐชัชวราณี ศรีปานนาค, "บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), บทคัดย่อ.

⁵⁹ชาติชาย ศรีจันทร์ดี, "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), บทคัดย่อ.

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁰

ณัฐชานันท์ รุจิราภักทรสิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานและค่าพิสัยจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านการตัดสินใจ และบทบาทด้านสารสนเทศ 2) การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานและค่าพิสัยจากมากไปน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ ระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶¹

⁶⁰ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ, "บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), บทคัดย่อ.

⁶¹ณัฐชานันท์ รุจิราภักทรสิทธิ์, "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), บทคัดย่อ.

ชุติมา แยมจำเมือง ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการออกแบบวิธีทำงาน ด้านการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้านการประสานงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินสภาพปัญหา ตามลำดับ 2) การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตามลำดับ 3) กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันทุกคู่⁶²

หทัยทิพย์ ลิขิตทกสมิต ได้ทำการศึกษาเรื่อง การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01⁶³

⁶²ชุติมา แยมจำเมือง, "กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), บทคัดย่อ.

⁶³หทัยทิพย์ ลิขิตทกสมิต, "การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), บทคัดย่อ.

เฉลิมขวัญ ถือความสัตย์ ศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและตามขั้นตอนอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁴

จรรุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การตัดสินใจของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ (1) การนิยามปัญหา (2) การศึกษาหาทางเลือก และ (3) การคัดทางเลือก 2) การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยสามลำดับแรก คือ (1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (2) การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และ (3) การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁶⁵

อรุณโรจน์ ทองงาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

⁶⁴เฉลิมขวัญ ถือความสัตย์, "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

⁶⁵จรรุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน, "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), บทคัดย่อ.

อัยาศัย ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา การ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการการกำหนดเป้าหมาย ของสถานศึกษา การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การ นิเทศและประเมินผลด้านการสอน การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน การ ควบคุมการใช้เวลาในการสอน และการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน 2) การปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ การปฐมนิเทศและการวาง แผนการเรียนรู้ การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา การแนะนำ และการวัด และประเมินผล 3) พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ ส่งผลต่อการ ปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พบดังนี้ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการนิเทศและ ประเมินผลด้านการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และพฤติกรรมการบริหารการจัดการ เรียนการสอนของผู้อำนวยการ โดยภาพรวม ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁶

พรทิพย์ เพ็งกลัด ทำการศึกษาเรื่อง การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากและมาก ที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ช่องทางข่าวสาร ความต่อเนื่องและความ สม่ำเสมอ ความน่าเชื่อถือ เนื้อหาความชัดเจน บริบทสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม และศักยภาพใน การรับและส่งสาร 2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก

⁶⁶อรุณโรจน์ ทองงาม, "พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), บทคัดย่อ.

มากไปหาน้อยดังนี้ ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดกับผู้เรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 3) การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน⁶⁷

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCarthy) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการณ์สอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด⁶⁸

มาร์ตินเนซ (Martinez) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารคือกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การมีผู้บริหารโรงเรียนดีเป็นแรงจูงใจ ให้ครูร่วมปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายอย่างงดงาม⁶⁹

⁶⁷พรทิพย์ เฟื่องกลัด, "การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), บทคัดย่อ.

⁶⁸Robert McCarthy, อ้างถึงใน ภาวิณี สุกุณา, "บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), งานวิจัยต่างประเทศ.

⁶⁹Ibid.,งานวิจัยต่างประเทศ.

แมกสัน (Maxson) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างผู้ร่วมงาน โดยศึกษากับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทางภาคเหนือของรัฐแคลิฟอร์เนีย จำนวนครูตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 193 คน จากจำนวน 6 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความร่วมมือในการทำงานของครูจะสูงและได้รับการพัฒนา เมื่อได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และความพึงพอใจที่ได้รับการยกย่องและยอมรับจากผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานของครูในโรงเรียน⁷⁰

เบดจ์ (Badge) ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานสำหรับการทำงานของอาจารย์ในพื้นที่ ที่มีความต้องการจำเป็นที่วิทยาลัย เมืองนอวิช (Norwich) ประเทศอังกฤษ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการค้นหาความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน เกิดจากการประสานความเข้าใจกับความต้องการของบุคคลในองค์กรเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ยังพบว่า ความต้องการรูปแบบของงานเกิดจากความต้องการขององค์กรกับความคาดหวังในการทำงาน และจากกิจกรรมในองค์กร ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมภายนอกและกิจกรรมภายในองค์กร พบว่ากิจกรรมภายนอกซึ่งเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสังคมภายนอก เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ⁷¹

ทาฮี (Tahir) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะครูและการปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล โดยการสังเกตวิธีการและกระบวนการสอนของครูในชั้นเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียน แต่ในเชิงปฏิบัติไม่พบว่าครูนำไปใช้ โดยลักษณะการเรียนการสอนในชั้นเรียน มุ่งเน้นแต่การบรรยาย ฉะนั้นจึงควรมี

⁷⁰Karen Maxson, "Developing Collegial Work Relationships between Administrators and Teachers," *The High School Journal* 73, no. 4: 194-99.

⁷¹David Badge, "Staff Development for Lecturers Working in the Spatial North Area," *Educational Management and Administration* 13, no. 4: 32-33.

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการเรียนการสอนมาเป็นลักษณะการให้ความร่วมมือ การสอนแบบโต้ตอบแบบประชาธิปไตย และครูควรให้คำปรึกษาในเชิงการพัฒนา⁷²

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการด้านการศึกษาหลาย ๆ ท่านจากหนังสือ คู่มือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดดังกล่าว ทำให้ทราบถึงแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ทำให้ตระหนักว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงและถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของ มินท์ซเบิร์ก (Mintzberg) ประกอบด้วย บทบาท 3 ด้าน คือ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Role) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational Role) และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Role) และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพมี 12 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอมาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

⁷²Tahir Kaleem Siddiqui, "A Study of Teacher Competencies and Teaching Practices for School Effectiveness in Workers Welfare Model Schools" (Submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Education at Foundation University College of Liberal Arts and Sciences, 2010), Abstract.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประการ คือ เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน โดยการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมโครงการเพื่อให้เกิดเป็นกระบวนการของการดำเนินการตามโครงร่างงานวิจัย ด้วยการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ปัญหา วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอโครงการต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขตการวิจัย โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วจึงนำไปทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอโครงการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรและขอจบการศึกษาต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non – experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 8 จำนวน 55 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี จำนวน
26 แห่ง และสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี จำนวน 29 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 8 ที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่าง จากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซี่และ
มอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁷³ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 แห่ง แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งประเภท
(Stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล

งานวิจัยในครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 96 คน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

เขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา	จังหวัด	ประชากร (สถานศึกษา)	กลุ่มตัวอย่าง (สถานศึกษา)	ผู้ให้ข้อมูล		รวม (คน)
				ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	
เขต 8	ราชบุรี	26	23	23	23	46
	กาญจนบุรี	29	25	25	25	50
รวม		55	48	48	48	96

⁷³Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for
Research Activities," *Educational and Psychological Measurement* 30, no. 3 (1970):
607-10.

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร (X_{tot}) ตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) ประกอบด้วย 3 ตัวแปรย่อย ดังนี้

2.1.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) หมายถึง ผู้บริหารเป็นสัญลักษณ์ ศูนย์รวม และเป็นตัวแทนสถานศึกษาในการทำกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นตัวแทนของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องวางตัวให้เหมาะสมต่อความคาดหวังจากภายนอกและเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้กำหนดเป้าหมาย กระตุ้นและผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามที่ตนต้องการอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ ผู้บริหารรับผิดชอบในการจ้างงาน และอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเอง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องเป็นผู้นำที่สามารถใช้อิทธิพลในการชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และประนีประนอมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาก้าวตามในทิศทางที่ถูกต้อง รวมถึงผู้บริหารจะต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับและประสานงานกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยผู้บริหารทำการสร้างและรักษาไว้ซึ่งระบบของการติดต่อสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การเข้าร่วมการประชุมหรือเข้าร่วมงานสังคมต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและผลักดันให้การดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ด้านสารสนเทศ (X_2) หมายถึง ผู้บริหารต้องเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพถูกต้องและเชื่อถือได้ในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับสาเหตุ ผู้บริหารจะต้องติดตาม ตรวจสอบและประเมินข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องเป็นศูนย์กลางของการรับ - ส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา เพื่อที่จะสามารถควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องทำการแบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในรูปแบบของคำพูดหรือเอกสาร ซึ่งเป็นข้อมูล que ผู้บริหารได้เก็บรวบรวม

จากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนรับทราบและเกิดความเข้าใจในข้อมูลและสถานการณ์ร่วมกัน รวมถึงส่งผ่านข้อมูลให้ผู้ได้บังคับบัญชาไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้โดยตรง อันจะนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากร การมอบหมายงานและสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเป็นเอกภาพไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้สื่อสารและส่งข้อมูลไปยังบุคคลและหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับแผนงาน นโยบายและผลที่ได้จากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยผู้บริหารอาจจะดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายงานให้บุคคลอื่นเป็นตัวแทนในการให้ข่าวสารแก่กลุ่มผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีไหวพริบ มีความเป็นมืออาชีพ และมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุดเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้น

2.1.3 ด้านการตัดสินใจ (X_3) หมายถึง การตัดสินใจเป็นกระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ ประเมิน และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้วางแผนงานและเป็นผู้แสวงหาหนทางที่จะปรับปรุงสถานศึกษาของตนเองให้ดีขึ้น แสวงหาโอกาสและสำรวจปัญหา โดยทำการวิเคราะห์กิจกรรมและสถานศึกษาของตนเอง ตัดสินใจว่าสิ่งใด มีความสำคัญสำหรับสถานศึกษาและทำการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาตามสถานการณ์ที่เป็นอยู่ สร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการดำเนินการ รวมทั้งผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยเลือกทางออกที่เหมาะสมได้อย่างลงตัวและสร้างประโยชน์ให้แกสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสามารถมองภาพรวมในการจัดสรรทรัพยากรให้กับสถานศึกษาได้ โดยผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจ สร้างระบบและควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่หลากหลายและอาจมีการขัดแย้งเกิดขึ้นในบางครั้ง ผู้บริหารจึงต้องลำดับความสำคัญ และตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและผู้บริหารจะต้องเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา ดังนั้น ทักษะในการเจรจาต่อรอง จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ ในการเจรจาต่อรอง ในขณะเดียวกันผู้บริหาร

จะต้องดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่เอาเปรียบคู่แข่งแต่มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและการร่วมมือกันในอนาคต

2.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

2.2.1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น

2.2.2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และความหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

2.2.3 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

2.2.4 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2.2.5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

2.2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

2.2.7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y₇) หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y₈) หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

2.2.9 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y₉) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

2.2.10 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y₁₀) หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

2.2.11 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y₁₁) หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.2.12 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y₁₂) หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกรูปแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมมองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแค้นแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งปัจจุบัน 5) ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg)⁷⁴

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 12 มาตรฐาน⁷⁵

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)⁷⁶ โดยกำหนดได้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร/การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

⁷⁴Mintzberg, Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations, 15-21.

⁷⁵สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ, 42-51.

⁷⁶Rensis Likert, **New Patterns of Management** (New York: McGraw - Hill book company, 1961), 73-74.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศมาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณาใช้ข้อคำถามเป็นรายข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จำนวน 7 แห่ง และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 15 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)⁷⁷ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ 0.982

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนคือ ทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

⁷⁷Lee J. Cronbach, *Essential of Psychological Testing* (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยการวิเคราะห์ (Unit Of Analysis) เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น 96 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้ดำเนินการวิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาเทียบตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁷⁸ หากค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในช่วงใดก็แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เป็นแบบนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 - 5.00 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารหรือการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 - 4.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารหรือการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 - 3.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารหรือการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

⁷⁸John W. Best, **Research in Education** (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970), 190.

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 - 2.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารหรือการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 - 1.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารหรือการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของ
เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) มีรายละเอียด⁷⁹ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 – 0.29 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของ
ครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 – 0.69 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของ
ครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 – 1.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของ
ครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

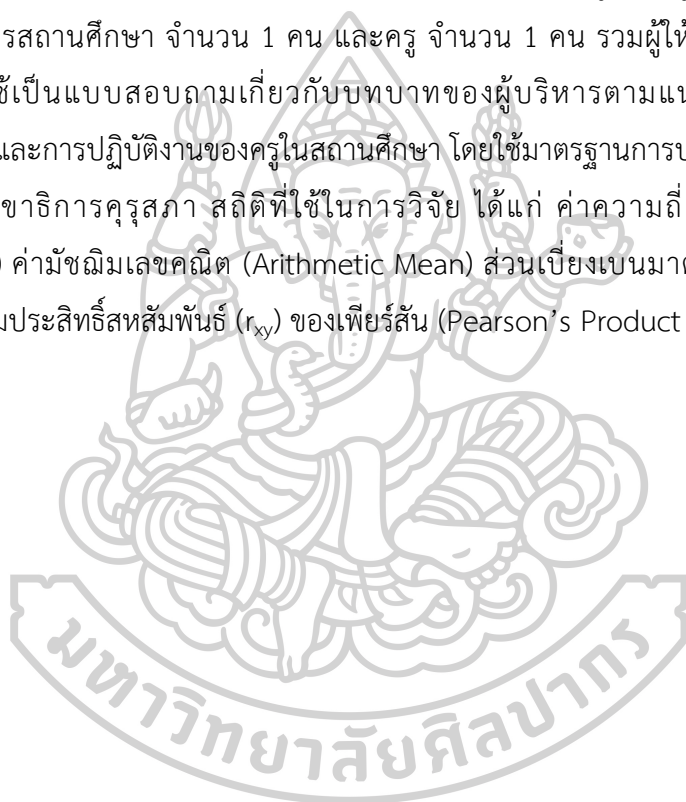
⁷⁹ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข, การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม
สำหรับการวิจัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559).

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
- 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จำนวน 48 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 แห่ง มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 48 แห่ง จำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 48 แห่ง รวม 96 คน การวิเคราะห์แยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	41	42.71
	2. หญิง	55	57.29
	รวม	96	100.00
2	อายุ		
	1. 21-30 ปี	16	16.67
	2. 31-40 ปี	13	13.54
	3. 41-50 ปี	29	30.21
	4. 51-60 ปี	38	39.58
	รวม	96	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	1. ปริญญาตรี	28	29.17
	2. ปริญญาโท	63	65.62
	3. ปริญญาเอก	5	5.21
	รวม	96	100.00
4	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	48	50.00
	2. ครู	48	50.00
	รวม	96	100

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. 1-5 ปี	24	25.00
	2. 6-10 ปี	16	16.67
	3. 11-15 ปี	15	15.62
	4. 16-20 ปี	11	11.46
	5. 21-25 ปี	6	6.25
	6. 26-30 ปี	10	10.42
	7. มากกว่า 30 ปี	14	14.58
	รวม	96	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 57.29 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 42.71 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 38 คน ร้อยละ 39.58 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 29 คน ร้อยละ 30.21 อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 16 คน ร้อยละ 16.67 และน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 13 คน ร้อยละ 13.54 ในด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 63 คน ร้อยละ 65.62 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน ร้อยละ 29.17 และน้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน ร้อยละ 5.21 ในด้านตำแหน่งปัจจุบัน แบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน ร้อยละ 50 และครู จำนวน 48 คน ร้อยละ 50 ในด้านประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 24 คน ร้อยละ 25 รองลงมา คือ ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 16 คน ร้อยละ 16.67 ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 15 คน ร้อยละ 15.62 มากกว่า 30 ปี จำนวน 14 คน ร้อยละ 14.58 ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 11 คน ร้อยละ 11.46 ระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 10 คน ร้อยละ 10.42 และน้อยที่สุด คือ ระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 6 คน ร้อยละ 6.25

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

จากการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 48 แห่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 6-9

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม

(n=48)

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหาร (X_{tot})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	4.46	0.42	มาก
2	บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2)	4.38	0.44	มาก
3	บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	4.30	0.49	มาก
	รวม	4.38	0.43	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.30-4.46 โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านที่ 1 บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.42) ด้านที่ 2 บทบาทด้านสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.44) และด้านที่ 3 บทบาทด้านการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(n=48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)			
1	ผู้บริหารเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสถานศึกษา ในการทำกิจกรรมหรือพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	4.42	0.61	มาก
2	ผู้บริหารปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตาม กาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู บุคลากร ทางการศึกษาและบุคคลภายนอก	4.59	0.51	มากที่สุด
3	ผู้บริหารกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถและ ด้วยความเต็มใจ	4.54	0.49	มากที่สุด
4	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมครูที่ปฏิบัติการสอนให้ มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44	0.52	มาก
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจ และมีการประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้อง	4.38	0.53	มาก
6	ผู้บริหารติดต่อประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา บุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อ สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.46	มาก
7	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่าง ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	4.46	0.48	มาก
	รวม	4.46	0.42	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 2 ผู้บริหารปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคคลภายนอก ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.51) และ ข้อที่ 3 ผู้บริหารกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถ และด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ และพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 7 ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมและ กระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.48) ข้อที่ 4 ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมครูที่ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของ ตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.52) ข้อที่ 1 ผู้บริหารเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมหรือพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.61) ข้อที่ 6 ผู้บริหารติดต่อประสานงานกับ ผู้ใต้บังคับบัญชา บุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.46) และข้อที่ 5 ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจและมีการประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในทิศทางที่ ถูกต้อง ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านสารสนเทศ

(n=48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)			
1	ผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.35	0.48	มาก
2	ผู้บริหารสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง	4.39	0.49	มาก
3	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางในการรับส่ง ควบคุมและจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	0.50	มาก
4	ผู้บริหารแบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ร่วมกัน	4.48	0.44	มาก
5	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.39	0.53	มาก
6	ผู้บริหารส่งข้อมูลที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายขึ้น	4.35	0.55	มาก
7	ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม	4.42	0.54	มาก

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านสารสนเทศ (ต่อ)

(n=48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)			
8	ผู้บริหารมีการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม	4.43	0.52	มาก
9	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ต้องการ เป็นปัจจุบันและมีความเป็นมืออาชีพในการสื่อสารข้อมูลของสถานศึกษาไปสู่บุคคลภายนอก	4.32	0.51	มาก
รวม		4.38	0.44	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านสารสนเทศ (X₂) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทด้านสารสนเทศอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 4 ผู้บริหารแบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ร่วมกัน ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.44) ข้อที่ 8 ผู้บริหารมีการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.52) ข้อที่ 7 ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.54) ข้อที่ 2 ผู้บริหารสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.49) ข้อที่ 5 ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.53) ข้อที่ 1 ผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.48) ข้อที่ 6 ผู้บริหารส่งข้อมูล

ที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูล
ที่จำเป็นได้ง่ายขึ้น ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 9 ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและมี
ความเป็นมืออาชีพในการสื่อสารข้อมูลของสถานศึกษาไปสู่บุคคลภายนอก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.51)
และข้อที่ 3 ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางในการรับส่ง ควบคุมและจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สถานศึกษา
ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านการตัดสินใจ

(n=48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)			
1	ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา งานให้มีคุณภาพ	4.44	0.59	มาก
2	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของ สถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ของ สถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและ พัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	4.35	0.52	มาก
3	ผู้บริหารสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขัน ให้กับสถานศึกษา	4.17	0.56	มาก
4	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกิดขึ้นโดย ไม่คาดคิดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.14	0.62	มาก
5	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยเลือกทางออกที่เหมาะสมและ เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	4.35	0.55	มาก
6	ผู้บริหารมีการสร้างระบบ ควบคุมและตัดสินใจใน การใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับ ความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานและ การปฏิบัติงานที่หลากหลาย	4.27	0.48	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านการตัดสินใจ (ต่อ)

(n=48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	บทบาทการตัดสินใจ (X_3)			
7	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาต่อรองกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.35	0.59	มาก
8	ผู้บริหารมีทักษะในการเจรจาต่อรอง โดยสามารถคิดแบบเชิงระบบ เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของส่วนต่าง ๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน	4.34	0.57	มาก
9	ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการเจรจาต่อรอง	4.21	0.59	มาก
10	ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมในการเจรจาต่อรอง	4.39	0.55	มาก
	รวม	4.30	0.49	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.59) ข้อที่ 10 ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมในการเจรจาต่อรอง ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 2 ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา ให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.52) ข้อที่ 5 ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยเลือกทางออกที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 7 ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาต่อรองกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.35$, S.D. =

0.59) ข้อที่ 8 ผู้บริหารมีทักษะในการเจรจาต่อรอง โดยสามารถคิดแบบเชิงระบบ เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของส่วนต่าง ๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.57) ข้อที่ 6 ผู้บริหารมีการสร้างระบบ ควบคุมและตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานและการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.48) ข้อที่ 9 ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการเจรจาต่อรอง ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.59) ข้อที่ 3 ผู้บริหารสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขันให้กับสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.56) และ ข้อที่ 4 ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 8

จากการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 48 แห่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 10-22

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1)	4.15	0.46	มาก
2	การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2)	4.02	0.48	มาก
3	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)	4.11	0.49	มาก
4	การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4)	4.12	0.50	มาก

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม (ต่อ)

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
5	การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5)	4.02	0.51	มาก
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)	4.24	0.38	มาก
7	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7)	4.11	0.57	มาก
8	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)	4.54	0.39	มากที่สุด
9	การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9)	4.29	0.47	มาก
10	การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y_{10})	4.01	0.55	มาก
11	การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})	4.24	0.43	มาก
12	การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12})	4.22	0.41	มาก
	รวม	4.17	0.40	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.39) และพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 9 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.47) ข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.38) ข้อที่ 11 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.43) ข้อที่ 12 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.41) ข้อที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.46) ข้อที่ 4

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 3 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.49) ข้อที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57) ข้อที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.48) ข้อที่ 5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.51) และข้อที่ 10 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1)			
1	ครูมีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยค้นหาความรู้จากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.24	0.50	มาก
2	ครูพัฒนาความรู้ทางวิชาการโดยการศึกษาต่อ	4.06	0.61	มาก
3	ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	3.85	0.61	มาก
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้มาใช้จัดการเรียนรู้	4.43	0.51	มาก
รวม		4.15	0.46	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย

เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 4 ครูเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้มาใช้จัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.51) ข้อที่ 1 ครูมีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยค้นหาความรู้จากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 2 ครูพัฒนาความรู้ทางวิชาการโดยการศึกษาต่อ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.61) และข้อที่ 3 ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2)			
1	ครูสร้างและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.11	0.50	มาก
2	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน	4.10	0.51	มาก
3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.88	0.62	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย	3.99	0.55	มาก
รวม		4.02	0.48	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ครูสร้างและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.51) ข้อที่ 4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.55) และข้อที่ 3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)			
1	ครูใช้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน	4.16	0.55	มาก
2	ครูมีการวิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.10	0.53	มาก
3	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม	4.09	0.52	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ผลงานเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน	4.08	0.58	มาก
	รวม	4.11	0.49	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ครูใช้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 2 ครูมีการวิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนเพื่อ

ออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.53) ข้อที่ 3 ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.52) และข้อที่ 4 ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ผลงานเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4)			
1	ครูสร้างและพัฒนาแผนการสอน โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.24	0.57	มาก
2	ครูเลือกใช้วิธีการสอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับแผนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ	4.24	0.45	มาก
3	ครูมีการเขียนรายงานผลการสอนทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	3.99	0.62	มาก
4	ครูมีการปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	4.02	0.56	มาก
รวม		4.12	0.50	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต

จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 2 ครูเลือกใช้วิธีการสอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับแผนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.45) ข้อที่ 1 ครูสร้างและพัฒนาแผนการสอน โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.57) ข้อที่ 4 ครูมีการปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.56) และข้อที่ 3 ครูมีการเขียนรายงานผลการสอนทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา			
	การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y ₅)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ครูมีการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.00	0.55	มาก
2	ครูมีการใช้สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ เทคนิควิธีการ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.07	0.56	มาก
3	ครูปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	3.98	0.55	มาก
รวม		4.02	0.51	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y₅) โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 2 ครูมีการใช้สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ เทคนิควิธีการ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.56) ข้อที่ 1 ครูมีการคิดค้นประดิษฐ์ และพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.55) และข้อที่ 3 ครูปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)			
1	ครูจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดผู้เรียนศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้	4.21	0.48	มาก
2	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	4.26	0.37	มาก
3	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง	4.30	0.42	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.20	0.49	มาก
รวม		4.24	0.38	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 3 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.42) ข้อที่ 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.37) ข้อที่ 1 ครูจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดผู้เรียนศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.48) และข้อที่ 4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7)			
1	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานของผู้เรียน	4.22	0.56	มาก
2	ครูทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.13	0.64	มาก
3	ครูมีการรายงานผลการวิจัยที่แสดงถึงการแก้ปัญหา เมื่อพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้	4.00	0.64	มาก
รวม		4.11	0.57	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7) โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.56) ข้อที่ 2 ครูทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.64) และข้อที่ 3 ครูมีการรายงานผลการวิจัยที่แสดงถึงการแก้ปัญหา เมื่อพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)			
1	ครูแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.59	0.47	มากที่สุด
2	ครูแสดงกิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ	4.55	0.44	มากที่สุด
3	ครูอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสม	4.50	0.43	มากที่สุด
4	ครูปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ	4.54	0.44	มากที่สุด
5	ครูภาคภูมิใจในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	4.52	0.43	มากที่สุด
รวม		4.54	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่

ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
 ข้อที่ 1 ครูแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.47) ข้อที่ 2
 ครูแสดงกิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.44) ข้อที่ 4 ครูปฏิบัติตนโดย
 ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.44) ข้อที่ 5
 ครูภาคภูมิใจในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ($\bar{x} = 4.52$, S.D. =
 0.43) และข้อที่ 3 ครูอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.50$,
 S.D. = 0.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง
 สร้างสรรค์

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา			
	การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y _๑)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ครูให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของ เพื่อนร่วมงาน	4.22	0.53	มาก
2	ครูให้ความยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อน ร่วมงาน	4.25	0.50	มาก
3	ครูมีการร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	4.28	0.52	มาก
4	ครูมีความเต็มใจที่จะร่วมมือในการปฏิบัติงานกับครู ทุกคน เพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี	4.32	0.51	มาก

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₉)			
5	ครูมีการทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	4.32	0.50	มาก
6	ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.33	0.53	มาก
รวม		4.29	0.47	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y₉) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 6 ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.53) ข้อที่ 5 ครูมีการทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 4 ครูมีความเต็มใจที่จะร่วมมือในการปฏิบัติงานกับครูทุกคน เพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.51) ข้อที่ 3 ครูมีการร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.52) ข้อที่ 2 ครูให้ความยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.50) และข้อที่ 1 ครูให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y ₁₀)			
1	ครูมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	3.92	0.68	มาก
2	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น	4.03	0.58	มาก
3	ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนศึกษาอย่างเหมาะสม	4.01	0.60	มาก
4	ครูมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของ สถานศึกษาด้วยความเต็มใจ	4.06	0.62	มาก
	รวม	4.01	0.55	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y₁₀) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 4 ครูมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.62) ข้อที่ 2 ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.58) ข้อที่ 3 ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.60) และข้อที่ 1 ครูมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})			
1	ครูมีการติดตาม ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศในทุกแง่มุม โดยใช้วารณญาณ	4.27	0.44	มาก
2	ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล	4.24	0.48	มาก
3	ครูมีการร่วมติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.20	0.53	มาก
4	ครูร่วมวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.29	0.49	มาก
5	ครูนำความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ	4.20	0.42	มาก
รวม		4.24	0.43	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ข้อที่ 4 ครูร่วมวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.49) ข้อที่ 1 ครูมีการติดตาม ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศในทุกแง่มุม โดยใช้วารณญาณ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.44) ข้อที่ 2 ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.48) ข้อที่ 5 ครูนำความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.20$,

S.D. = 0.42) และข้อที่ 3 ครูมีการร่วมติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุก สถานการณ์

(n=48)

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ
	การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y ₁₂)			
1	ครูกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียนในขณะนั้น	4.26	0.41	มาก
2	ครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด และประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหา	4.22	0.42	มาก
3	ครูแสวงหาแนวทางหรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อทำการพัฒนาทักษะรอบด้านของผู้เรียน	4.16	0.51	มาก
4	ครูมองเห็นปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไปได้	4.25	0.44	มาก
รวม		4.22	0.41	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y₁₂) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ครูกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียนในขณะนั้น ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.41) ข้อที่ 4 ครูมองเห็นปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไปได้ ($\bar{x} = 4.25$,

S.D. = 0.44) ข้อที่ 2 ครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด และประยุกต์ความรู้มาใช้
แก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.42) และข้อที่ 3 ครูแสวงหาแนวทางหรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อทำ
การพัฒนาทักษะรอบด้านของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
ดังรายละเอียดตามตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

การปฏิบัติงาน ของครู ในสถาน ศึกษา	บทบาท ของผู้บริหาร												
	การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y ₁)	การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y ₂)	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y ₃)	การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y ₄)	การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y ₅)	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (Y ₆)	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y ₇)	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y ₈)	การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₉)	การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y ₁₀)	การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y ₁₁)	การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในหลากหลายสถานการณ์ (Y ₁₂)	รวม (Y _{tot})
บทบาทด้าน ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล (X ₁)	.424**	.471**	.466**	.495**	.431**	.292*	.256	.529**	.498**	.320*	.467**	.486**	.497**
บทบาทด้าน สารสนเทศ (X ₂)	.583**	.597**	.603**	.613**	.458**	.419**	.354*	.553**	.574**	.413**	.491**	.567**	.604**
บทบาทด้านการ ตัดสินใจ (X ₃)	.531**	.573**	.531**	.547**	.454**	.324*	.326*	.447**	.540**	.437**	.464**	.484**	.553**
รวม (X _{tot})	.541**	.578**	.562**	.581**	.471**	.363*	.330*	.534**	.566**	.413**	.499**	.539**	.581**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 23 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (r_{xy} = .581**) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารรายด้าน ($X_1 - X_3$) พบว่า มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) ในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ได้ดังนี้ บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) ($r_{xy} = .604^{**}$) บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3) ($r_{xy} = .553^{**}$) และบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) ($r_{xy} = .497^{**}$)

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษารายด้าน ($Y_1 - Y_{12}$) พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ได้ดังนี้ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) ($r_{xy} = .581^{**}$) การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) ($r_{xy} = .578^{**}$) การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9) ($r_{xy} = .566^{**}$) การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) ($r_{xy} = .562^{**}$) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1) ($r_{xy} = .541^{**}$) การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12}) ($r_{xy} = .539^{**}$) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8) ($r_{xy} = .534^{**}$) การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11}) ($r_{xy} = .499^{**}$) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) ($r_{xy} = .471^{**}$) การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y_{10}) ($r_{xy} = .413^{**}$) และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) ($r_{xy} = .363^*$) และการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7) ($r_{xy} = .330^*$)

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารรายด้าน ($X_1 - X_3$) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษารายด้าน ($Y_1 - Y_{12}$) พบว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 35 คู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) สูงที่สุด คือ บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4) ($r_{xy} = .613^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ที่แสดงถึงความไม่สัมพันธ์กัน คือ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) กับการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7) ($r_{xy} = .256$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประการ คือ เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน 48 แห่ง มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของ มินท์ซเบิร์ก (Mintzberg) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่า

มีชมิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า พบว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 35 คู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ บทบาทด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของวิจัยที่ว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมาจากบุคคลที่ผ่านการคัดกรองและเลือกสรรอย่างเหมาะสม จึงทำให้สถานศึกษาได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงบทบาทของตนเองในฐานะผู้บริหารได้เป็นอย่างดี โดยผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นสัญลักษณ์และตัวแทนที่ดีของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถสั่งการ ชี้แนะ กระตุ้นและผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษา ประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ

ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ติดตามตรวจสอบและประเมินข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาขององค์กร ทำการกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอก ทำการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้หน่วยงานภายนอกรับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล วางแผนงานและแสวงหาหนทางที่จะปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานของตนเองให้ดีขึ้น รวมทั้งแสวงหาโอกาส และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้ดี พร้อมทั้งเลือกทางเลือกได้อย่างเหมาะสม และสร้างประโยชน์ให้แก่สถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม และมีทักษะในการเจรจาต่อรองที่ดี จึงทำให้บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของสมพิศ โห้งาม ที่ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารไว้ 4 ประการ ได้แก่ ผู้ให้คำแนะนำ ผู้ให้การสนับสนุน ผู้เปิดโอกาสให้ความร่วมมือ ผู้มุ่งงาน สอดคล้องกับแนวคิดของแฟรเรนและเคย์ (Farren & Kaye) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า ผู้นำสามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนางานอาชีพได้ด้วยการแสดงบทบาท 5 ประการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รับผิดชอบ ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ส่งเสริมสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิตา กิระดิวิทย์ภรณ์ ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของว่าที่ ร.ท. ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สัญลักษณ์ขององค์กร ผู้นำองค์กร ผู้จัดสิ่งก่อการ ผู้กำกับติดตามผล ผู้ประกอบการ ผู้ประชาสัมพันธ์ ผู้จัดสรรทรัพยากร นักเจรจาต่อรอง ผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผู้สร้างความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของแมคคาร์ธี (McCarthy) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ ทั้งนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา ผู้บริหารไม่สามารถกระทำตามลำพังเพียงผู้เดียวได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมายกลยุทธ์ และนโยบายของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดการยอมรับนับถือ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะใช้อิทธิพลตามตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ถูกต้อง มีความสามารถในการชักจูง กระตุ้น โนมน้าวให้กำลังใจและรู้จักการประนีประนอมเพื่อช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้อง มีการฝึกอบรมครูให้พัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสร้างและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา บุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเข้าร่วมประชุม ร่วมงานสังคมหรืองานสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ บทบาทด้านสารสนเทศ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา คอยสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง แบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ร่วมกัน และผู้บริหารมีการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม ส่วนบทบาทด้านการตัดสินใจ ถึงแม้ว่าจะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด แต่ก็อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารในยุคปัจจุบันเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสม มีการพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก ประยุกต์ใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และตัดสินใจแก้ปัญหาบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ สามารถมองภาพรวมในการจัดสรรทรัพยากรในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบและทำการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา

รวมถึงมีทักษะและมีจริยธรรมในการเจรจาต่อรอง สอดคล้องกับแนวคิดของฮาร์ทและควิน (Hart & Quinn) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางการศึกษาไว้ 4 บทบาท ได้แก่ ผู้กำหนดวิสัยทัศน์ ผู้กระตุ้นจิตใจ นักวิเคราะห์ ผู้วางแผนงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐชานันท์ รุจิราภรสิทธิ์ ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านการตัดสินใจ และบทบาทด้านสารสนเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัชชพรานีย์ ศรีปาน นาค ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คาดการณ์

2. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของวิจัยที่ว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพ ต้องกระทำการใด ๆ ให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างสำเร็จลุล่วง พร้อมทั้งมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญคุณภาพ ตามระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ทั้งหมด 12 มาตรฐาน กล่าวคือ ครูมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อการพัฒนาตนเอง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ โดยมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน ครูสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียน โดยแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา จากการศึกษาติดตามข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมในทุก ๆ ด้าน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ครูพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผล

จริง สร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มุ่งมั่นที่จะจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสามารถสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียน ครูสามารถรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ครูเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยแสดงออกด้านพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและคนในชุมชนได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ที่ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของครู คือ การสอนตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน ส่วนเวลาที่เหลือครูจะต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในด้านเตรียมการสอนและการประเมินผล ได้แก่ การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดทำบันทึกการเรียนสอน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน รับผิดชอบและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการใช้จริง ผลิตสื่อการสอนอย่างง่าย สร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลและประเมินผล ปรับปรุงเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและทันสมัยอยู่เสมอ เตรียมกิจกรรมเสริมการสอนให้นักเรียนตามความเหมาะสม เก็บหลักฐานงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระเบียบดูแลความประพฤติของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา แยมจำเมือง ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องกระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณโรจน์ ทองงาม ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้ การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา การแนะนำ และการ

วัดและประเมินผล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยทิพย์ สีขันธ์ทกสมิต ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทาทิ (Tahir) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะครูและการปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล โดยการสังเกตวิธีการและกระบวนการสอนของครูในชั้นเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียน แต่ในเชิงปฏิบัติไม่พบว่าครูนำไปใช้ โดยลักษณะการเรียนการสอนในชั้นเรียน มุ่งเน้นแต่การบรรยาย ฉะนั้นจึงควรมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการเรียนการสอนมาเป็นลักษณะการให้ความร่วมมือ การสอนแบบโต้ตอบ แบบประชาธิปไตย และครูควรให้คำปรึกษาในเชิงการพัฒนา

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

ทั้งนี้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด อาจเนื่องมาจากครูในยุคปัจจุบันได้รับการอบรมสั่งสอนจากสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้และด้านการปฏิบัติตน และอาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการปฏิบัติตนของครู ทำให้ครูนั้นต้องแสดงออก ประพฤติและปฏิบัติตนในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กริยาวาจา และจริยธรรมให้เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ จนทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และนับถือเป็นแบบอย่าง เช่น ครูแต่งกายที่สะอาด สุภาพ เรียบร้อย

เหมาะสมกับกาลเทศะ แสดงกิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ อุทิศเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามความจำเป็นและความเหมาะสม ประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ และมีความภาคภูมิใจในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้ได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย สอดคล้องกับแนวคิดของเสรี ชัดแย้ง ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูที่สำคัญ มี 6 ประการ ดังนี้ 1) ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย ความสามารถในสาขาวิชาที่สอน และ ความรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) ความสามารถในการสอน ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการจัดการ ซึ่งครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดความก้าวหน้าในการเรียน และทักษะการสร้างและพัฒนารายวิชา โดยครูต้องมีการวางแผนรายวิชา การคัดเลือกและสร้างอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนการสอน เช่น ห้องถื่น สื่อ ผู้เชี่ยวชาญ หรือ แม้แต่การประเมินผลรายวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอน 3) ความสามารถด้านการประเมิน ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ทักษะการสร้างแบบสอบและการบริหารการสอน แนวปฏิบัติในการให้คะแนน การจัดอันดับและการใช้ระดับคะแนน กระบวนการ การบันทึกและการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ความเป็นวิชาชีพ ประกอบด้วย จริยธรรมวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ 5) การบริหารแก่วิชา เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ ความช่วยเหลือครูใหม่ และเพื่อนร่วมวิชาชีพ การทำงานเพื่อองค์กรวิชาชีพ การวิจัยเกี่ยวกับการสอน 6) หน้าที่อื่น ๆ ต่อโรงเรียนและชุมชน เช่น กรรมการที่ปรึกษาโครงการในชุมชน ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมชุมชน ส่งเสริมกีฬาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ตามลำดับ

ส่วนการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เป็นข้อที่ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย แต่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องปฏิบัติหน้าที่หลักในสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดทำระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียน งานหน้าที่ในกลุ่มบริหารงานต่าง ๆ เป็นต้น จึงทำให้การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนไม่สามารถปฏิบัติได้ดี

เท่าที่ควร อย่างเช่น การปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนศึกษาอย่างเหมาะสม และการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับแนวคิดของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ครู ทั่วไปในประเทศต่าง ๆ จะต้องปฏิบัตินอกเหนือการสอนว่ามีมากมายหลายประการ ซึ่งอาจสรุปได้ เป็น 4 ประเภท คือ 1) หน้าที่ทั่วไปของครูทุกคนหรือครูประจำชั้น ได้แก่ การบันทึกจำนวนนักเรียน ที่มาเรียน ขาดเรียนทุกวัน และรวมเวลาเรียนตลอดจนหาจำนวนเฉลี่ยถึงสิ้นเดือน สำนวจจำนวน หนังสือเพื่อป้องกันการสูญหาย สำนวจโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง ทำสมุด ประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ทำหน้าที่ปฐมพยาบาล พานักเรียนไปตรวจรักษาเมื่อ เจ็บป่วย และเป็นผู้แนะแนวนักเรียน 2) หน้าที่บริหารและธุรการ ได้แก่ ควบคุมการขายอาหาร ทำอาหาร ขายหนังสือ และอุปกรณ์รวมทั้งส่งมาขาย เก็บค่าบำรุงการศึกษาและออกใบเสร็จ ดูแลการทำสวนของโรงเรียนและการเงินที่ได้จากผลผลิต ดูแลการใช้รถของโรงเรียน จัดการป้องกันอัคคีภัย และการฝึกเตรียมพร้อมเมื่อเกิดเพลิงไหม้ และจัดประชุมผู้ปกครอง 3) หน้าที่พิเศษของโรงเรียน ปกติ ครูจะมีหน้าที่พิเศษหนึ่งหรือสองอย่างทุกคน โดยแบ่งกันระหว่างคณะครู เช่น จัดกิจกรรมกีฬา ดูแล ห้องสมุด เป็นที่ปรึกษาชุมชนกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นครูฝึกดนตรี ดูแลงานยุวกาชาด ลูกเสือ ยุวเกษตรกร จัดละคร จัดแข่งกีฬา เป็นต้น 4) หน้าที่พิเศษภายนอกโรงเรียน ครูในประเทศที่กำลัง พัฒนามักจะได้รับมอบหมายหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่ประจำโรงเรียน เช่น คุมสอบ ตรวจข้อสอบ คิดคะแนนในการสอบต่าง ๆ ในจังหวัด ในเกือบทุกประเทศ ครูจะต้องพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติหน้าที่ใน ระหว่างปิดเทอม เว้นเสียแต่กรณีที่ได้รับอนุญาตให้ตลอดปี เนื่องจากถือกันว่าการปิดภาคเรียนนั้นมีไว้ สำหรับนักเรียน มิใช่สำหรับครูนอกจากนี้ ครูยังทำหน้าที่สำรวจสำมะโนประชากร เป็นกรรมการ ควบคุมการเลือกตั้งและหน้าที่อื่น ๆ อีกมากมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เฟ็งก๊าด ที่ทำการศึกษาเรื่อง การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด กาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิม เลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดกับผู้เรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การตัดสินใจ

ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมขวัญ ถือความสัตย์ ที่ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการทำงาน สามารถเลือกรูปแบบการบริหารงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีความคิดริเริ่ม สามารถบอกทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ชัดเจน มีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพของตนในด้านต่าง ๆ นั้น ออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กร ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ผลิตสื่อการสอนโดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวครูให้เกิดขึ้น อันจะเป็นแรงผลักดันให้ครูสามารถดำเนินการทำสิ่งต่าง ๆ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของพินิจดา วีระชาติ ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อสถานศึกษาไว้อย่างน่าสนใจว่า ผู้บริหารจะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำความเข้าใจ

ปรัชญาจุดมุ่งหมายของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนการศึกษาในระดับต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมายและวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติงานไปสู่แนวทางที่ต้องการร่วมกัน ผู้บริหารทำตนให้เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความคิดใหม่ ๆ ก้าวหน้า ทันสมัย มีความรู้กว้างขวาง นำความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย มีระเบียบแบบแผนและหลักการในการทำงาน ผู้บริหารต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างในการเสียสละเพื่องาน อุทิศเวลาให้แก่ราชการ มีความมุ่งมั่นอย่างจริงใจที่จะทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน ผู้บริหารติดตามผลงานและรายงานความเจริญก้าวหน้าของงาน ให้ทุกฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กระตุ้นส่งเสริมการทำงานให้ผู้ร่วมงานมองเห็นความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายของการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงการมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงและการบริหารงานต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย ศรีจันทร์ดี ที่ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบตต์ (Betts) ที่ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานสำหรับการทำงานของอาจารย์ในพื้นที่ ที่มีความต้องการจำเป็นที่วิทยาลัย เมืองนอวิช (Norwich) ประเทศอังกฤษ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการค้นหาความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน เกิดจากการประสานความเข้าใจกับความต้องการของบุคคลในองค์กรเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ยังพบว่า ความต้องการรูปแบบของงานเกิดจากความต้องการขององค์กรกับความคาดหวังในการทำงาน และจากกิจกรรมในองค์กร ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมภายนอกและกิจกรรมภายในองค์กร พบว่ากิจกรรมภายนอกซึ่งเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสังคมภายนอก เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารรายด้านกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะบทบาทด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยภาพรวมสูงที่สุด เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา โดยใช้การสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ กับสถานศึกษา ส่งข้อมูลที่รับให้ครูเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายขึ้น มีความสามารถในการ สื่อสารข้อมูลข่าวสารให้ครูในโรงเรียนทราบอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย มีการเห็นนโยบายที่ชัดเจน กำหนดทิศทางการปฏิบัติงานแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับแก่ครูใน สถานศึกษา มีการประชุมชี้แจงครูเพื่อแจ้งข่าวสารเป็นประจำ แจ้งข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนตรงกับความ เป็นจริง ติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นการทำงานของครูโดย การประชุมกับครูเป็นประจำ เช่น ประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือหัวหน้างานต่าง ๆ อย่าง สม่ำเสมอ มีการทบทวนงานทบทวนคำสั่งการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไปตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู มีความความเที่ยงตรงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การทำรายงาน การปฏิบัติหน้าที่มีรูปแบบที่ชัดเจน ไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า พบว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 35 คู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์สูงสุด คือ บทบาทด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถ ปฏิบัติได้เกิดผลจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน ตรงกับความเป็นจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ไม่ปิดบังข่าวสาร ทันทต่อ เหตุการณ์และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งข่าวสารให้ ครูใช้กระบวนการกลุ่มด้วยวิธีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community) ทำให้ครูได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้เกิดผลจริงและสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ อันเป็น ผลประโยชน์สูงสุดของสถานศึกษา และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความไม่สัมพันธ์กัน คือ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมี ระบบ อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นเพียงแค่ผู้กำหนดทิศทางและนโยบายของสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ แต่อาจจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นส่วนมากในกระบวนการการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครูในการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ ผ่าน

กระบวนการวิเคราะห์และวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ จนนำไปสู่การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านการตัดสินใจ ดังนั้นผู้บริหารควรแสดงบทบาทด้านการตัดสินใจอย่างเต็มที่ เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาหรือขจัดความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ควรพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก ประยุกต์ใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และตัดสินใจแก้ปัญหาบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพื่อให้การตัดสินใจนี้เกิดเป็นผลประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และพบว่ามีอยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุดคือการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจำเป็นต้องทำความเข้าใจสภาพของปัญหาอย่างแท้จริง ซึ่งผู้ที่สามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดีก็คือชุมชน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน

อย่างสร้างสรรค์ เช่น การปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนศึกษาอย่างเหมาะสม และการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ด้วยความเต็มใจ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยภาพรวมสูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสื่อสารข้อมูลข่าวสาร ให้ครูในโรงเรียนทราบอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย มีการให้นโยบายที่ชัดเจน กำหนดทิศทางการ ปฏิบัติงานแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนที่เป็นรูปธรรม มีการประชุมชี้แจงครูเพื่อแจ้งข่าวสารหรือ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร ครู นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มาในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาแนวคิดอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
4. ควรเพิ่มเติมวิธีการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายการอ้างอิง

- Badge, David. "Staff Development for Lecturers Working in the Spatial North Area." Educational Management and Administration 13, no. 4 (October 1990): 32-33.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. New York: Harper & Row Publisher, 1974.
- Farren, Caela, and Beverly L. Kaye. "New Skills for New Leadership Roles," in the Leader of Foundation. 3rd ed. New York: The Drucker Foundation, 1996.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 2nd ed. New York: McGraw Hill book, 1973.
- Gorton, Bill. School Administration and Supervision. Dubuque: Wm. C. Brown, 1983.
- Hogg, Michael A., and Graham M. Vaughan. Social Psychology Texas: Argus Communications, 1998.
- Krejcie, Robert V., and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities." Educational and Psychological Measurement 30, no. 3 (1970): 607-10.
- Likert, Rensis. New Patterns of Management. New York: McGraw - Hill book company, 1961.
- Lunenburg, Frederick C., and Allan C. Ornstein. Educational Administration : Concepts and Practices. 6th ed. Belmont, CA: Wadsworth, 2012.
- Maxson, Karen. "Developing Collegial Work Relationships between Administrators and Teachers." The High School Journal 73, no. 4 (April – May 1990): 194-99.
- Mintzberg, Henry. Mintzberg on Management inside Our Strange World of Organizations. New York: Collier Macmillan, 1989.
- Siddiqui, Tahir Kaleem. "A Study of Teacher Competencies and Teaching Practices for School Effectiveness in Workers Welfare Model Schools." Submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Education at Foundation University College of Liberal Arts and Sciences, 2010.
- จรัส อติวิทยากรณ์. หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา. สงขลา: เทม, 2554.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี: บুক พอยท์, 2553.
- จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน. "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- เฉลิมขวัญ ถือความสัตย์. "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- ชาญวิทย์ ประชาพาณิชย์พัฒนา. "ความหมายของบทบาท." เข้าถึงเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก http://gobaleart.blogspot.com/2011/07/blog-post_9597.html.
- ชาติชาย ศรีจันทร์ดี. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ชุติกายุจน์ รุ่งเรือง. โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ" โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รุ่น 7 ปีการศึกษา 2552. ม.ป.ท., 2553.
- ชุตินา แยมจำเมือง. "กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ณัชชฎาณีย์ ศรีปานนาค. "บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ. "บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ณัฐชานันท์ รุจิราภัทรสิทธิ์. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ธีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด, 2550.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. รายงานการวิจัยค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ Eq รวมบทความทางวิชาการเรื่องอีคิว. กรุงเทพฯ: เดสท็อป, 2546.
- พรทิพย์ เฟื่องกลัด. "การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดกาญจนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.
- พรนิตา กীরตวิทยาภรณ์. "บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- พศิน แดงจวง. บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกลมพัลลภฯ, 2554.
- ภาวิณี สุกุณา. "บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. โครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาครูผู้บริหารและ บุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและวิทย์ฐานะ ม.ป.ท., 2552.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. นนทบุรี: บุ๊คพ้อยท์วิชาการ, 2553.
- "ราชกิจจานุเบกษา." 66, 4 ตุลาคม 2556.
- "ราชกิจจานุเบกษา." 17, 11 มิถุนายน 2546.
- "ราชกิจจานุเบกษา." 18, 20 มีนาคม 2562.
- "ราชกิจจานุเบกษา." 39, 5 กันยายน 2548.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ , 2556.
- ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบ อิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550.
- สมพิศ ไหมงาม. การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ, 2553.
- สันติ บุญภิรมย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า, 2552.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

2560. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย, 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 -2559). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.
- . มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.
- . มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: พี.เอ. ลีฟวิ่ง, 2558.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค, 2560.
- . มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สหાયบล็อกลและการพิมพ์, 2548.
- . รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2553.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.
- เสรี ชัดแยม. "หน้าที่ของครูในฐานะที่เป็นวิชาชีพ." วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา 10, no. 2
(2547).
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊ค
พอยท์, 2544.
- หทัยทิพย์ ลิขิตชกสมิต. "การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- อรุณโรจน์ ทองงาม. "พฤติกรรมกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการ
ปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย." วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2557.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 6812.2/ 254

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

21 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.บรรเจิด อุ้มณีนรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายสิษฐ์พล รอบจังหวัด รหัสนักศึกษา 59252326 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 3693 3274

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. นายมงคล ชื่นชม
ระดับการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. กัญยรัตน์ แยมศรีแก้ว
ระดับการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร. บรรเจิด อุ๋นมนีรัตน์
ระดับการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
และผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วราสุนันท์
ระดับการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นางพัชรา นมรักษ์
ระดับการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

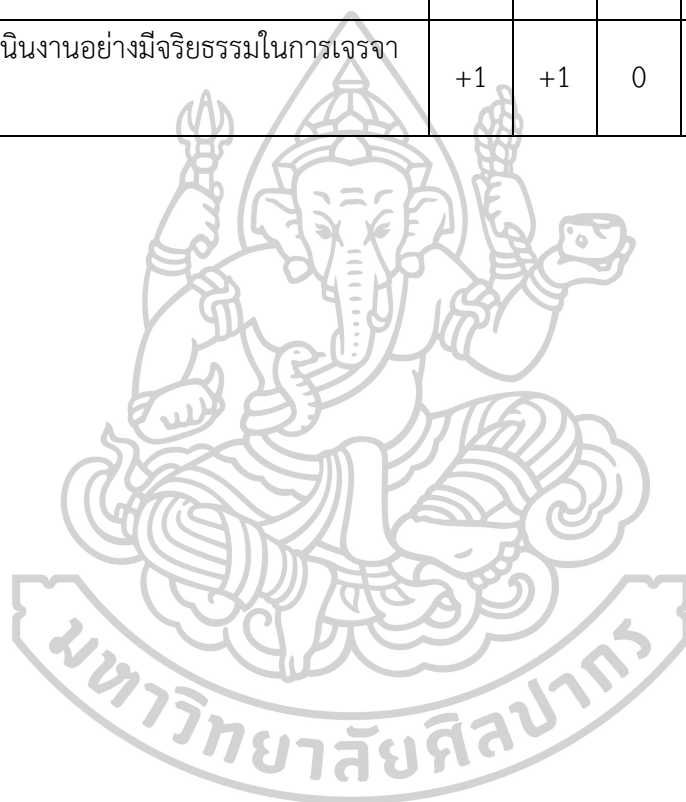
บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)								
1	ผู้บริหารเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมหรือพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
2	ผู้บริหารปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคคลภายนอก	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
3	ผู้บริหารกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถและความเต็มใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
4	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมครูที่ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจและมีการประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้อง	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
6	ผู้บริหารติดต่อประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา บุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
7	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)								
8	ผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
9	ผู้บริหารสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
10	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางในการรับส่ง ควบคุมและจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
11	ผู้บริหารแบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ร่วมกัน	+1	-1	+1	+1	+1	3/5	0.6
12	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
13	ผู้บริหารส่งข้อมูลที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
14	ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นตัวแทนส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
15	ผู้บริหารมีการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)								
16	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและมีความเป็นมืออาชีพในการสื่อสารข้อมูลของสถานศึกษาไปสู่บุคคลภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
บทบาทด้านการตัดสินใจ (X ₃)								
17	ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพ	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
18	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
19	ผู้บริหารสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขันให้กับสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
20	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
21	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยเลือกทางออกที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
22	ผู้บริหารมีการสร้างระบบ ควบคุมและตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานและการปฏิบัติงานที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
23	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาต่อรองกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
บทบาทด้านการตัดสินใจ (X ₃)								
24	ผู้บริหารมีทักษะในการเจรจาต่อรอง โดยสามารถคิดแบบเชิงระบบ เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของส่วนต่าง ๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
25	ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการเจรจาต่อรอง	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
26	ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมในการเจรจาต่อรอง	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y ₁)								
1	ครูมีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยค้นหาความรู้จากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
2	ครูพัฒนาความรู้ทางวิชาการโดยการศึกษาต่อ	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
3	ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้มาใช้จัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y ₂)								
5	ครูสร้างและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y ₃)								
9	ครูใช้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
10	ครูมีการวิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
11	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
12	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ผลงานเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y ₄)								
13	ครูสร้างและพัฒนาแผนการสอน โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
14	ครูเลือกใช้วิธีการสอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับแผนการสอนในหน่วยการเรียนนั้น ๆ	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
15	ครูมีการเขียนรายงานผลการสอนทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
16	ครูมีการปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y ₅)								
17	ครูมีการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
18	ครูมีการใช้สื่อวัสดุกรรมต่าง ๆ เทคนิควิธีการ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
19	ครูปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y ₆)								
20	ครูจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดผู้เรียนศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
21	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y ₆)								
22	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
23	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y ₇)								
24	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	4/5	0.8
25	ครูทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
26	ครูมีการรายงานผลการวิจัยที่แสดงถึงการแก้ปัญหา เมื่อพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้	+1	+1	+1	+1	-1	3/5	0.6
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y ₈)								
27	ครูแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
28	ครูแสดงกิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
29	ครูอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	4/5	0.8
30	ครูปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
31	ครูภาคภูมิใจในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	+1	0	+1	+1	0	3/5	0.6
การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₉)								
32	ครูให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₉)								
33	ครูให้ความยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
34	ครูมีการร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
35	ครูมีความเต็มใจที่จะร่วมมือในการปฏิบัติงานกับครูทุกคน เพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
36	ครูมีการทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
37	ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y ₁₀)								
38	ครูมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
39	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
40	ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนศึกษาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	4/5	0.8
41	ครูมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y ₁₁)								
42	ครูมีการติดตาม ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศในทุกแง่มุม โดยใช้วารณญาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y ₁₁)								
43	ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
44	ครูมีการร่วมติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	0	+1	0	3/5	0.6
45	ครูร่วมวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
46	ครูนำความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y ₁₂)								
47	ครูกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียนในขณะนั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
48	ครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด และประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
49	ครูแสวงหาแนวทางหรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อทำการพัฒนาทักษะรอบด้านของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1
50	ครูมองเห็นปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไปได้	+1	+1	+1	+1	+1	5/5	1

ที่ ศธ 6812.2/ 431

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

21 พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นายวิษณุพล รอบจังหวัด รหัสนักศึกษา 59252326 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือกับท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

1. โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
2. โรงเรียนแคทรายวิทยา
3. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี
4. โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม
5. โรงเรียนหนอกตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง
6. โรงเรียนด่านมะขามเตี้ยพิทยาคม
7. โรงเรียนท่ามะกาปัญญศิริวิทยา
8. โรงเรียนราชินีบูรณะ
9. โรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม
10. โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
11. โรงเรียนโพรงมะเดื่อพิทยาคม
12. โรงเรียนคงทองวิทยา
13. โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
14. โรงเรียนบางเลนวิทยา
15. โรงเรียนสถาพรวิทยา

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.982	.982	76

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.424	-.256	.935	1.191	-3.653	.036	76

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1	311.37	1466.309	.671	.	.981
X2	311.17	1481.454	.615	.	.981
X3	311.10	1466.162	.824	.	.981
X4	311.40	1487.076	.505	.	.982
X5	311.47	1469.223	.715	.	.981
X6	311.47	1466.326	.727	.	.981
X7	311.20	1465.545	.803	.	.981
X8	311.30	1472.907	.673	.	.981
X9	311.40	1478.041	.655	.	.981
X10	311.47	1467.223	.745	.	.981
X11	311.23	1466.254	.728	.	.981
X12	311.33	1471.747	.668	.	.981
X13	311.47	1487.016	.498	.	.982
X14	311.43	1473.633	.703	.	.981
X15	311.40	1477.490	.599	.	.982
X16	311.40	1468.731	.700	.	.981
X17	311.33	1474.506	.627	.	.981
X18	311.40	1470.110	.680	.	.981
X19	311.63	1483.826	.533	.	.982
X20	311.67	1480.368	.607	.	.981
X21	311.47	1467.016	.688	.	.981
X22	311.70	1477.528	.640	.	.981
X23	311.67	1468.782	.691	.	.981
X24	311.50	1479.224	.577	.	.982

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X25	311.50	1462.121	.714	.	.981
X26	311.40	1459.214	.805	.	.981
Y1	311.40	1477.145	.761	.	.981
Y2	311.60	1479.076	.705	.	.981
Y3	311.70	1489.321	.509	.	.982
Y4	311.37	1491.275	.370	.	.982
Y5	311.57	1483.771	.533	.	.982
Y6	311.60	1483.903	.616	.	.981
Y7	311.57	1489.840	.491	.	.982
Y8	311.43	1473.909	.739	.	.981
Y9	311.53	1476.395	.754	.	.981
Y10	311.57	1487.013	.627	.	.981
Y11	311.60	1488.110	.540	.	.982
Y12	311.83	1481.178	.693	.	.981
Y13	311.40	1477.145	.711	.	.981
Y14	311.37	1468.930	.753	.	.981
Y15	311.60	1466.455	.752	.	.981
Y16	311.50	1487.569	.681	.	.981
Y17	311.73	1485.099	.571	.	.982
Y18	311.70	1480.562	.514	.	.982
Y19	311.60	1497.145	.351	.	.982
Y 20	311.33	1485.816	.670	.	.981
Y21	311.27	1488.961	.709	.	.981
Y22	311.23	1478.392	.725	.	.981
Y23	311.37	1477.689	.734	.	.981
Y24	311.63	1484.792	.493	.	.982

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y25	311.77	1482.944	.510	.	.982
Y26	311.67	1473.057	.630	.	.981
Y27	311.03	1484.447	.640	.	.981
Y28	311.00	1491.655	.605	.	.982
Y29	311.07	1497.444	.469	.	.982
Y30	310.90	1481.748	.714	.	.981
Y31	311.10	1481.541	.609	.	.981
Y32	311.20	1475.683	.767	.	.981
Y33	311.23	1481.771	.714	.	.981
Y34	311.13	1473.292	.751	.	.981
Y35	311.23	1476.668	.757	.	.981
Y36	311.20	1479.200	.756	.	.981
Y37	311.20	1478.441	.771	.	.981
Y38	311.77	1499.771	.250	.	.982
Y39	311.43	1488.737	.487	.	.982
Y40	311.57	1488.461	.484	.	.982
Y41	311.53	1483.361	.587	.	.982
Y42	311.27	1482.961	.649	.	.981
Y43	311.37	1477.551	.737	.	.981
Y44	311.17	1477.385	.730	.	.981
Y45	311.40	1480.662	.649	.	.981
Y46	311.40	1481.628	.677	.	.981
Y47	311.37	1484.378	.718	.	.981
Y48	311.30	1481.872	.680	.	.981
Y49	311.47	1478.740	.672	.	.981
Y50	311.37	1487.895	.643	.	.981

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6812.2/532

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

31 พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนต้นตัมตะโกราษฎร์อุบลภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นายลิขัฐพล รอบจังหวัด รหัสนักศึกษา 59252326 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
ในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความ
อนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา. 08 3693 3274

“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
Creative Organization”

ที่	โรงเรียน	ที่	โรงเรียน
	จังหวัดราชบุรี		จังหวัดกาญจนบุรี
1	สวนผึ้งวิทยา	24	เทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี
2	ปากท่อพิทยาคม	25	ท่าม่วงราษฎร์บำรุง
3	เบญจมาชชุทิศ ราชบุรี	26	หนองขาโก้วพิทยาคม
4	คุรุราษฎร์รังสฤษดิ์	27	พังตรุราษฎร์รังสรรค์
5	ด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์	28	วิสุทธรังษี
6	วัดสันติการามวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์	29	กาญจนานุเคราะห์
7	บรมราชินีนาถราชวิทยาลัย	30	เทพมงคลรังษี
8	รัฐราษฎร์อุปถัมภ์	31	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี
9	โสภณศิริราษฎร์	32	บ่อพลอยรัชดาภิเษก
10	บ้านคาวิทยา	33	ท่ามะกาพิทยาคม
11	สายธรรมจันทร์	34	พนมทวนชนูปถัมภ์
12	โพธารัตนาเสนี	35	หนองรีประชานิมิต
13	ประสาทรัฐประชากิจ	36	พระแท่นดงรังวิทยาการ
14	หนองปลาหมอพิทยาคม	37	พนมทวนพิทยาคม (สว่างเฉลิมสุคนธ์สิทธิ์อุปถัมภ์)
15	โพหัก	38	นิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์
16	หนองโพวิทยา	39	เลาขวัญราษฎร์บำรุง
17	ช่องพรานวิทยา	40	หนองปรือพิทยาคม
18	เนกขัมมิ์วิทยา	41	ประชามงคล
19	มัธยมวัดดอนตูม	42	ห้วยกระเจาพิทยาคม
20	ท่ามะขามวิทยา	43	ไทรโยคมณีกาญจนวิทย์
21	บางแพปฐมพิทยา	44	ศรีสวัสดิ์พิทยาคม
22	กรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม	45	ทองผาภูมิวิทยา
23	โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง	46	อุดมสิทธิศึกษา
		47	ไทรโยคน้อยวิทยา
		48	ร่มเกล้า กาญจนบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8”

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน

2. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน จำนวน 81 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหาร	จำนวน 26 ข้อ
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	จำนวน 50 ข้อ

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดจัดส่งแบบสอบถามนี้คืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองมาพร้อมกันนี้แล้ว

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นายวิศิษฐ์พล รอบจังหวัด)

นักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 083-6933274

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[] 01
2	อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี	[] 02
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	[] 03
4	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครู	[] 04
5	ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 26-30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปี	[] 05

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหาร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นในแต่ละบทบาทของผู้บริหาร

ตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X ₁)							
1	ผู้บริหารเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมหรือพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						[] 06
2	ผู้บริหารปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคคลภายนอก						[] 07
3	ผู้บริหารกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มความสามารถและความเต็มใจ						[] 08
4	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมครูที่ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ						[] 09
5	ผู้บริหารสามารถชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจและมีการประนีประนอมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้อง						[] 10

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
6	ผู้บริหารติดต่อประสานงานกับผู้ได้บังคับบัญชา บุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ						[] 11
7	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่าง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ						[] 12
บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)							
8	ผู้บริหารมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						[] 13
9	ผู้บริหารสังเกต ศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง						[] 14
10	ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางในการรับส่ง ควบคุมและจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ						[] 15
11	ผู้บริหารแบ่งปันและกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและเกิดความเข้าใจใน สถานการณ์ร่วมกัน						[] 16
12	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา						[] 17
13	ผู้บริหารส่งข้อมูลที่ได้รับจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นได้ง่ายขึ้น						[] 18

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
14	ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็น ตัวแทน ส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกได้ อย่างเหมาะสม						[] 19
15	ผู้บริหารมีการส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่ บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและ เหมาะสม						[] 20
16	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและมี ความเป็นมืออาชีพในการสื่อสารข้อมูลของสถานศึกษา ไปสู่บุคคลภายนอก						[] 21
บทบาทด้านการตัดสินใจ (X ₃)							
17	ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน ให้มีคุณภาพ						[] 22
18	ผู้บริหารมีการสำรวจและวางแผนงานของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อ แสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้ ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ						[] 23
19	ผู้บริหารสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขันให้กับ สถานศึกษา						[] 24
20	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม						[] 25
21	ผู้บริหารมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยเลือกทางออกที่เหมาะสมและ เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง						[] 26

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
22	ผู้บริหารมีการสร้างระบบ ควบคุมและตัดสินใจใน การใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับ ความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานและ การปฏิบัติงานที่หลากหลาย						[] 27
23	ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจา ต่อรองกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อ รักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา						[] 28
24	ผู้บริหารมีทักษะในการเจรจาต่อรอง โดยสามารถคิด แบบเชิงระบบ เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของส่วน ต่าง ๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน						[] 29
25	ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการเจรจา ต่อรอง						[] 30
26	ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมในการเจรจา ต่อรอง						[] 31

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูใน
สถานศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y ₁)							
1	ครูมีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยค้นหาความรู้จากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ						[] 32
2	ครูพัฒนาความรู้ทางวิชาการโดยการศึกษาต่อ						[] 33
3	ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม						[] 34
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้มาใช้จัดการเรียนรู้						[] 35
การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y ₂)							
5	ครูสร้างและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน						[] 36
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน						[] 37
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น						[] 38
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย						[] 39

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y ₃)							
9	ครูใช้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน						[] 40
10	ครูมีการวิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม						[] 41
11	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม						[] 42
12	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ผลงานเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน						[] 43
การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y ₄)							
13	ครูสร้างและพัฒนาแผนการสอน โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้						[] 44
14	ครูเลือกใช้วิธีการสอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับแผนการสอนในหน่วยเรียนนั้น ๆ						[] 45
15	ครูมีการเขียนรายงานผลการสอนทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง						[] 46
16	ครูมีการปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง						[] 47

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y ₅)							
17	ครูมีการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อ ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้						[] 48
18	ครูมีการใช้สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ เทคนิควิธีการ และ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้						[] 49
19	ครูปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้						[] 50
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y ₆)							
20	ครูจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยึด ผู้เรียนศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้						[] 51
21	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ						[] 52
22	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง						[] 53
23	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุป ความรู้ได้ด้วยตนเอง						[] 54
การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y ₇)							
24	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดย การประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน						[] 55
25	ครูทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้						[] 56

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
26	ครูมีการรายงานผลการวิจัยที่แสดงถึงการแก้ปัญหาเมื่อพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้						[] 57
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y ₈)							
27	ครูแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ						[] 58
28	ครูแสดงกิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ						[] 59
29	ครูอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสม						[] 60
30	ครูปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอยู่เสมอ						[] 61
31	ครูภาคภูมิใจในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย						[] 62
การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y ₉)							
32	ครูให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน						[] 63
33	ครูให้ความยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน						[] 64
34	ครูมีการร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม						[] 65
35	ครูมีความเต็มใจที่จะร่วมมือในการปฏิบัติงานกับครูทุกคน เพื่อให้งานสำเร็จไปด้วยดี						[] 66
36	ครูมีการทำงานเป็นทีม โดยให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์						[] 67

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
37	ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน						[] 68
การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y ₁₀)							
38	ครูมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน						[] 69
39	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น						[] 70
40	ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนศึกษาอย่างเหมาะสม						[] 71
41	ครูมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ						[] 72
การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y ₁₁)							
42	ครูมีการติดตาม ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศในทุกแง่มุมโดยใช้วารณญาณ						[] 73
43	ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล						[] 74
44	ครูมีการร่วมติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน						[] 75
45	ครูร่วมวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา						[] 76
46	ครูนำความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ						[] 77

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y ₁₂)							
47	ครูกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียนในขณะนั้น						[] 78
48	ครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดและประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหา						[] 79
49	ครูแสวงหาแนวทางหรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อทำการพัฒนาทักษะรอบด้านของผู้เรียน						[] 80
50	ครูมองเห็นปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไปได้						[] 81

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วสิษฐ์พล รอบจังหวัด
วัน เดือน ปี เกิด	23 กุมภาพันธ์ 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	76/4 หมู่ที่ 2 ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150

